

A man with curly hair and glasses, wearing a dark suit jacket, white shirt, and dark trousers, stands in front of a large, ornate, dark-colored iron gate. He is holding and reading a newspaper. A black bag is on the ground next to him. The gate has intricate scrollwork and circular patterns. The background shows a building and a clear blue sky.

JAARVERSLAG 2015

STICHTING PENSIOENFONDS ERNST & YOUNG

10 juni 2016

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord	3
2	Bestuursverslag	5
2.1	Kerncijfers	6
2.2	Organisatie	7
2.3	Profiel	8
2.3.1	Doelstelling	8
2.3.2	Missie, visie, strategie en risicohouding	8
2.3.3	Pension Fund Governance	11
2.3.4	Kenmerken van de pensioenregelingen	13
2.4	Verslag van het Bestuur	17
2.4.1	Financiële positie en bestandsontwikkeling	17
2.4.2	Personalía, vergaderingen en Gedragscode	19
2.4.3	Activiteiten en besluitvorming	20
2.4.4	Beleggingen (Algemene Reserve)	24
2.4.5	Pensioenen	31
2.4.6	Uitvoeringskosten	37
2.4.7	Vooruitblik	40
3	Jaarrekening	43
3.1	Balans per 31 december 2015	44
3.2	Staat van baten en lasten 2015	45
3.3	Kasstroomoverzicht	46
3.4	Toelichting op de jaarrekening	47
3.4.1	Algemene toelichting	47
3.4.2	Toelichting op de balans	53
3.4.3	Toelichting op de staat van baten en lasten	62
3.4.4	Vermogenseisen	67
4	Overige gegevens	69
4.1	Bestemming saldo baten en lasten	69
4.2	Gebeurtenissen na balansdatum	69
4.3	Verslag Verantwoordingsorgaan	70
4.4	Verslag Visitatiecommissie	72
4.5	Actuariële verklaring	75
4.6	Controleverklaring	78

1 Voorwoord

Het resultaat van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young (hierna SPEY) over 2015 komt uit op € 4,6 miljoen positief t.o.v. € 18,4 miljoen positief over 2014. De daling van het resultaat wordt grotendeels veroorzaakt door de lagere opbrengst van de beleggingen die staan tegenover de Algemene Reserve.

In 2015 is de zogenoemde 'beleidsdekkingsgraad' geïntroduceerd, die gelijk is aan het voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden. De gevolgen van schokken worden daardoor over een langere periode gespreid. Daarnaast heeft DNB kennis gegeven van een wijziging van de definitie van de (beleids)dekkingsgraad. Deze moet worden vastgesteld door het totale vermogen te delen door de totale technische voorzieningen, dus inclusief die voor risico deelnemer.

De PensioenBijspaarRegeling (PBR) verlaagt de te rapporteren dekkingsgraad voor SPEY in 2015 met ongeveer 0,7 procentpunt. De actuele dekkingsgraad ultimo 2015 komt uit op 115,2% (2014 op basis van de nieuwe definitie: 116,2%; 2014 gerapporteerd: 116,9%). De beleidsdekkingsgraad ultimo 2015 bedraagt 115,4%.

SPEY kent een volledig voorwaardelijke indexatie die mede afhankelijk is van de beschikbare middelen. Gezien de financiële positie van SPEY ultimo 2014 en de marktomstandigheden op dat moment, is begin 2015 besloten om per 1 januari 2015 een indexatie toe te kennen van 0,44%. De prijsindex bedroeg 0,7%. Deze indexatie is in lijn met de indexatieambitie van SPEY van 62% van de prijsstijgingen. De koopsom voor deze indexatie bedroeg € 4,7 miljoen en is in het resultaat van 2015 verwerkt.

In het nieuwe Financieel Toetsingskader (FTK) dat vanaf 2015 geldt, zijn maatregelen genomen die voorkomen dat te snel wordt overgegaan tot indexatie. Zo mogen pensioenfonds in eigen beheer alleen maar indexeren wanneer de beleidsdekkingsgraad hoger is dan 110% en wordt de eis opgelegd dat bij de bepaling van de mate van indexatie de omvang van het eigen vermogen boven die drempel van 110% zodanig is dat hieruit naar verwachting in de toekomst een permanente toeslag van diezelfde hoogte kan worden gefinancierd. Voor SPEY geldt deze eis als volledig verzekerd pensioenfonds niet, maar in het indexatiebeleid is 'toekomstbestendigheid' overgenomen, echter zonder rekening te houden met genoemde drempel van 110%.

Ook als onderdeel van het nieuwe FTK is de zogenoemde (aanvangs)haalbaarheidstoets ingevoerd ter vervanging van de continuïteitsanalyse en de consistentietoets. Met de haalbaarheidstoets moet een pensioenfonds bij aanvang aantonen dat het verwachte pensioenresultaat in voldoende mate aansluit bij de gewekte verwachtingen over het pensioenresultaat.

Begin 2016 is besloten om per 1 januari 2016 conform het indexatiebeleid een indexatie toe te kennen van 0,11% (de inflatie bedroeg 0,4%). De lasten hiervoor zullen in 2016 worden verwerkt. Het Bestuur is van mening dat hiermee op een goede wijze rekening wordt gehouden met een evenwichtige belangenbehartiging van zowel de actieven, de slapers, de pensioengerechtigden als de werkgever.

De werkgever en de ondernemingsraad hebben ook voor het jaar 2015 afgesproken dat de beschikbare premie voor de pensioenregeling 14% bedraagt van de pensioengevende salarissen. Daarbij is ook afgesproken dat maximaal 11% beschikbaar is voor de opbouw van pensioen en de verzekering van het risico op overlijden en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid. Minimaal 3% is bestemd voor het opvangen van risico's en wordt, voor zover niet benut, toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Het strategisch beleggingsbeleid is in 2015 herijkt. Dit heeft er onder meer toe geleid dat de twee beleggingsportefeuilles eind 2015 zijn samengevoegd. Het beleggingsrendement over 2015 bedraagt € 4,4 miljoen (2014: € 18,3 miljoen), zijnde 2,7% van de gemiddeld belegde gelden tegenover de Algemene Reserve (2014: 12,5%).

SPEY is in 2015 een project gestart om de huidige website te vervangen door een nieuwe website. De informatie op deze nieuwe website wordt volledig op maat voor/door een deelnemer gegenereerd op basis van het profiel, de wensen en voorkeuren van die deelnemer. Vanuit deze website worden periodiek doelgroep specifieke alerts (e-mails) verstuurd over onderwerpen die relevant zijn voor de ontvanger (en waar nodig met doorverwijzing naar de website voor aanvullende informatie). Begin april 2016 is deze nieuwe website live gegaan.

Eind 2017 eindigt het verzekeringscontract bij Aegon. Werkgever en ondernemingsraad zijn intussen het gesprek gestart over de invulling van de pensioenregeling als arbeidsvoorwaarde per 1 januari 2018. Een delegatie van het Bestuur en het Pensioenbureau participeert in deze gesprekken, waarbij zij de werkgever en de ondernemingsraad heeft aangegeven dat rond de zomer van 2016 de contouren van de pensioenregeling en de gewenste uitvoering bekend dienen te zijn. Dit om te borgen dat SPEY voldoende tijd heeft om de organisatie en de uitbesteding gestalte te geven.

Tot slot spreekt het Bestuur van SPEY zijn dank uit aan eenieder die zich in het afgelopen jaar heeft ingezet voor SPEY.

Bestuur Stichting Pensioenfonds Ernst & Young

2 Bestuursverslag

2.1 *Kerncijfers*

	2015	2014	2013	2012	2011
Dekkingsgraad					
Actuele dekkingsgraad ¹	115,2%	116,9%	118,8%	110,6%	109,2%
Beleidsdekkingsraad	115,4%	-	-	-	-
Vereiste dekkingsgraad	101,0%	101,0%	101,1%	101,1%	101,1%
Reële dekkingsgraad ²	74,9%	-	-	-	-
Indexatie³					
Toegekende indexatie basisregeling	0,44%	0,55%	1,00%	2,30%	1,65%
Toegekende indexatie Toeslagreglement ⁴	0,44%	0,55%	1,00%	1,00%	1,00%
Prijzontwikkeling	0,70%	0,90%	2,00%	2,30%	1,40%
Samenstelling van het deelnemersbestand					
Deelnemers	4.100	3.828	3.594	3.789	3.935
Slapers	11.710	11.326	11.139	10.773	10.474
Pensioengerechtigden	1.962	1.847	1.728	1.575	1.458
	17.772	17.001	16.461	16.137	15.867
Pensioenverplichtingen (in miljoenen euro)					
Deelnemers	290,6	267,4	214,8	253,0	224,7
Slapers	451,5	396,8	305,6	320,7	286,5
Pensioengerechtigden	344,7	325,1	274,8	245,0	227,4
Opslag voor excassokosten	16,3	14,8	11,9	11,7	11,1
Schadereserve premievrijstelling arbeidsongeschiktheid	4,5	4,4	4,5	5,0	4,2
Voorziening uitloopriscio	2,0	2,0	1,4	1,3	1,8
Overig	0,3	0,4	0,5	8,1	15,0
	1.109,9	1.010,9	813,5	844,8	770,7
Baten en lasten (in miljoenen euro)					
Premiepercentage	14,0%	14,0%	14,0%	13,1%	13,1%
Premie-inkomen	27,1	25,5	25,9	24,3	23,7
Kostendekkende premie	21,8	21,1	22,6	19,6	18,4
Uitkeringen	20,3	19,3	18,0	16,8	15,5
Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds	4,4	18,3	6,7	11,8	10,2
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten ⁵	1,9	1,7	2,2	5,0	3,8
Resultaat volgens staat van baten en lasten	4,6	18,4	63,0	18,9	12,2
Beleggingsrendement (in miljoenen euro)					
Pensioenregeling ⁶	-	-	-	159,7	116,9
Algemene Reserve	3,9	18,3	6,7	-	-
PensioenBijspaarRegeling	1,4	7,6	1,3	5,3	-2,4

¹ De (beleids)dekkingsgraad moet m.i.v. 2015 worden vastgesteld op basis van het totale vermogen en de totale technische voorzieningen, dus inclusief die voor risico deelnemer. De PensioenBijspaarRegeling (PBR) verlaagt de te rapporteren dekkingsgraad voor SPEY in 2015 met ongeveer 0,7 procentpunt.

² Volgens de definitie in het FTK wordt deze dekkingsgraad afgeleid van de grens waar volgens de rekenregels voor toekomstbestendige indexatie de gehele prijsinflatie kan worden gecompenseerd.

³ Betreft het percentage per 1 januari van elk jaar.

⁴ Het Toeslagreglement is van toepassing op de personen die verzekerd zijn ingevolge de 'oude basisregeling' (die gold tot en met 1996) en destijds 15 of meer deelnemersjaren hadden.

⁵ Voor de uitvoeringskosten per deelnemer zie paragraaf 2.4.6.

⁶ Vanaf 2013 bedraagt dit het beleggingsrendement over de eigen beleggingen. In voorgaande jaren betrof dit het rendement over het gesepareerd beleggingsdepot.

2.2 Organisatie

Situatie per juni 2016

Bestuur Stichting Pensioenfonds Ernst & Young

Namens de werkgever

N.G. de Jager, voorzitter en lid Agendacommissie, Beleggingscommissie en Pensioencommissie

J.C. Besters, penningmeester en lid Auditcommissie en Beleggingscommissie

E. Haring

Namens de werknemers

E. Wierenga, secretaris en lid Agendacommissie, Beleggingscommissie en Pensioencommissie

E.J. Appel, lid Communicatiecommissie

Namens de pensioengerechtigden

H.P. Koekkoek, lid Auditcommissie en Communicatiecommissie

Pensioenbureau

F.H.M. Damen, manager

Y.S. Bijl-Kubbinga

M.P. van der Ham

R.A. Schellen

E.G. de Willigen

G.M.E. van Wissen-Giesen

Leden Verantwoordingsorgaan

Namens de werkgever

C.H.M. Walschot

Namens de werknemers

H. Elgersma, voorzitter

H. Strating

Namens de pensioengerechtigden

M.W. Ramaekers

Leden Visitatiecommissie

M. Meijer-Zaalberg, voorzitter

A.A. van Hienen

C.D.A. Verbeek

Accountant

Mazars Paardekooper Hoffman Accountants N.V.

Actuaris

Aon Hewitt Nederland cv

2.3 Profiel

In hoofdstuk 2.3 wordt het profiel van SPEY in algemene zin beschreven. Bepaalde onderwerpen worden, indien relevant, in het Verslag van het Bestuur (hoofdstuk 2.4) nader toegelicht.

2.3.1 Doelstelling

De statutaire doelstelling van SPEY luidt: 'De Stichting Pensioenfonds Ernst & Young heeft ten doel rechten op pensioen toe te kennen aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun nagelaten betrekkingen en wel in overeenstemming met de bepalingen van het pensioenreglement'.

Concreet betekent dit dat SPEY verantwoordelijk is voor de uitvoering van de collectieve pensioenregeling van de Ernst & Young organisatie in Nederland (inclusief door hen aangewezen gelieerde kantoren) en Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen (gezamenlijk hierna: Ernst & Young). Hiertoe zijn Uitvoeringsovereenkomsten met Ernst & Young en Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen van kracht.

SPEY verzorgt daarnaast de uitvoering van het Toeslagereglement van Ernst & Young.

De Stichting is statutair gevestigd te Rotterdam en houdt kantoor op Wassenaarseweg 80, 2596 CZ te Den Haag. Het inschrijfnummer van de Stichting in het register bij de Kamer van Koophandel is 4115678.

2.3.2 Missie, visie, strategie en risicohouding

Missie

SPEY heeft als missie om de pensioenovereenkomst die gesloten is tussen werkgever en werknemer op optimale wijze uit te voeren, met een evenwichtige afweging van de belangen van alle stakeholders. Het veiligstellen van de pensioenaanspraken en -rechten en de bescherming daarvan tegen geldontwaarding is het voornaamste streven, waarbij een verantwoorde afweging tussen risico, rendement en kosten wordt gemaakt. De deelnemers staan centraal. Het Bestuur zal de overeenkomst uitvoeren op een correcte, maatschappelijk verantwoorde en zo efficiënt mogelijke wijze.

Kernwaarden

Het Bestuur gaat daarbij uit van de volgende kernwaarden:

- **Betrouwbaar en betrokken:** de mate waarin men erop kan vertrouwen dat je een belofte of toezegging na zal komen en je verbonden voelt met SPEY waarvoor je werkt en het werk dat je doet. Het Bestuur doet niemand beloften die redelijkerwijs niet of alleen met het nemen van onaanvaardbaar risico kunnen worden nagekomen.
- **Beheerste procesvoering:** processen zijn goed en adequaat ingericht en worden op beheerste wijze doorlopen en vastgelegd.
- **Continuïteit:** borgen dat bij een onvoorzien vertrek van een belangrijke kennisdrager geen ongewenst hiaat van specifieke kennis ontstaat.
- **Transparantie:** SPEY communiceert helder en open over de regeling, de financiële positie en de risico's die daaraan verbonden zijn voor de belanghebbenden. SPEY legt ook helder en open verantwoording af over de invulling van de aan hem opgedragen taken, het financiële beleid dat SPEY voert en de resultaten daarvan.
- **Evenwichtige solidariteit:** SPEY bedient zijn (gewezen) deelnemers, pensioengerechtigden en de werkgever(s) zodanig dat ze zich binnen SPEY vertegenwoordigd voelen en deelt de risico's die in de regeling aanwezig zijn zo evenwichtig mogelijk aan alle belanghebbenden toe.

Visie

Het Bestuur ziet grote veranderingen in de pensioenomgeving, waaronder veranderende regelgeving, onzekere omgevingsfactoren in de financiële wereld en de behoefte van deelnemers aan zekerheid over hun nominale en reële pensioen. Daarnaast ziet het Bestuur dat risico's steeds meer van werkgevers naar werknemers worden verlegd en dat er verdeelproblemen ontstaan tussen de generaties.

In deze dynamiek blijft de ambitie van SPEY om met een effectieve en efficiënte uitvoering de koopkracht voor de (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden zowel nu als in de toekomst zo goed als mogelijk in stand te houden. Het Bestuur heeft geen specifieke visie op de ontwikkeling van rente en toekomstige rendementen van beleggingen. Wel is het Bestuur van mening dat zij met de verschillende onzekerheden om moet gaan en flexibiliteit in handelen moet hebben. Om pensioenbewustzijn en betrokkenheid van deelnemers te realiseren zal communicatie en transparantie daarom veel aandacht van het Bestuur krijgen.

Strategie

Om de missie te kunnen realiseren geeft het Bestuur op de volgende wijze hier invulling aan:

- Een zorgvuldig overwogen en vormgegeven beleid.
- Onderkende risico's worden afgewogen en beheersbaar gemaakt.
- Een adequate procesinrichting.
- Op doelgroep afgestemde voorlichting.
- Duidelijke en tijdige communicatie met de belanghebbenden.

Risicohouding

Het element risicohouding dient drie doelen:

1. De risicohouding van SPEY is onderdeel van de afspraak (een randvoorwaarde) tussen werkgever(s) en SPEY om de pensioenregeling uit te voeren. Het vormt het uitgangspunt voor het Bestuur om die risicohouding in overleg met overige fondsorganen nader te omschrijven en uit te werken in een beleggingsbeleid.
2. De risicohouding is ook één van de uitgangspunten waarop het Bestuur een eventuele nieuwe pensioenregeling toetst op uitvoerbaarheid. Dit kan ertoe leiden dat de risicohouding, gegeven een dergelijke nieuwe pensioenregeling en nieuwe premiestelling, wordt aangepast, rekening houdend met de vaststaande kenmerken van SPEY, zoals de samenstelling van het deelnemersbestand en de prudent person-regel.
3. De risicohouding is één van de uitgangspunten waarop wordt getoetst bij de besluitvorming, afleggen van verantwoording en het interne toezicht op SPEY.

Nadat alle randvoorwaarden/beleidsuitgangspunten op een rij zijn gezet, zijn deze in uitgewerkt in de kwalitatieve risicohouding. In dit document staat op hoofdlijnen beschreven wat de opdrachtgever(s) en de deelnemers (actieven) belangrijk vinden en welke grenzen zij wenselijk achten. Het is de aanvangsset voor de afwegingen die hebben geleid tot een gedetailleerdere (kwantitatieve) uitwerking van de risicohouding.

In zowel de Pensioenwet als het Besluit FTK is de eis dat de risicohouding in overleg tot stand dient te komen. In overleg betekent dat er draagvlak is voor de geformuleerde risicohouding en dat dit draagvlak op een actieve manier via informatie-uitwisseling, discussie en afstemming tot stand is gekomen. Op 23 september 2015 is in de vergadering met de werkgever, de ondernemingsraad en een afvaardiging van het Bestuur en het Pensioenbureau door de werkgever en de ondernemingsraad bevestigd dat er draagvlak is voor de geformuleerde risicohouding en dat dit draagvlak op een actieve manier tot stand is gekomen. In de bestuursvergadering van 25 september 2015 is door het Verantwoordingsorgaan hetzelfde bevestigd.

Kwalitatieve risicohouding

De kwalitatieve risicohouding is onderverdeeld naar de volgende drie onderdelen:

Premiebeleid:

- De premie is een vast gegeven, het opbouwpercentage van het ouderdomspensioen (en daaraan gekoppeld het partnerpensioen) is variabel en betreft daardoor een risico voor de deelnemers.

Indexatiebeleid:

- Na overleg met werkgever, ondernemingsraad en Verantwoordingsorgaan heeft SPEY de jaarlijkse prijsinflatie als maatstaf voor indexatie gekozen.
- Het is acceptabel dat bij ongunstige economische omstandigheden (volledige) toekenning van waardevastheid niet realiseerbaar is.

Beleggingsbeleid:

- De deelnemers kiezen voor een relatief zeker(der) nominaal pensioen.
- Alle pensioenrechten en -aanspraken zijn in een garantiecontract bij Aegon ondergebracht.
- SPEY beheert zelf de beleggingen die staan tegenover de Algemene Reserve.
- In het streven naar waardevastheid van de pensioenen is er bereidheid om beleggingsrisico te nemen en een beleggingsrendement na te streven dat hoger is dan de risicovrije marktrente.
- Diversificatie over verschillende beleggingscategorieën loont.
- Beleggingen moeten (in ieder geval voor het Bestuur van SPEY) altijd begrijpelijk, uitlegbaar en transparant zijn.
- Het is belangrijk dat er kostenbewust wordt belegd en er inzicht is in de kosten.
- Er is een belangrijke doch afgewogen plaats voor maatschappelijk verantwoord beleggen in het beleggingsbeleid. De activiteiten op het gebied van maatschappelijk verantwoord beleggen vormen echter geen doel op zich.

Kwantitatieve risicohouding

De (kwantitatieve) risicohouding wordt nader geconcretiseerd op basis van de hoogte, (onder)grenzen en bandbreedtes als onderdeel van de risicohouding:

- voor de lange termijn: aan het pensioenresultaat;
- voor de korte termijn: aan het vereist eigen vermogen (VEV).

Lange termijn

Het pensioenresultaat geeft de waardevastheid (of koopkracht) van het pensioen weer. Bij een pensioenresultaat van 100% groeien de pensioenen gemiddeld jaarlijks met de inflatie. Als het pensioenresultaat lager is dan 100%, dan blijven de pensioenen niet volledig waardevast.

Bij een normale ontwikkeling van de economie verwacht SPEY op lange termijn dat het pensioenresultaat voor de populatie als geheel 80% zal zijn. Dit houdt in dat SPEY de pensioenen op termijn met ongeveer 60% van de inflatie kan verhogen.

Als de marktomstandigheden zich ongunstig ontwikkelen, verwacht SPEY dat het pensioenresultaat 25% lager zal zijn (i.c. een pensioenresultaat van 60%). Dit betekent dat SPEY de pensioenen dan met ongeveer 30% van de inflatie kan verhogen.

Korte termijn

SPEY hanteert een VEV dat gelijk is aan het MVEV. Hieruit volgt ongeveer 101%.

Opdrachtaanvaarding

Het Bestuur aanvaardt op grond van artikel 102a van de Pensioenwet formeel de opdracht tot de uitvoering van de door werkgever(s) en ondernemingsraad aan SPEY opgedragen pensioenregeling. In het kader van de opdrachtaanvaarding toetst het Bestuur de door werkgever(s) en ondernemingsraad gemaakte afspraken aan de doelstelling en de beleidsuitgangspunten van SPEY. De opdracht tot uitvoering van de pensioenregeling die werkgever(s) en ondernemingsraad aan SPEY heeft gegeven en de aanvaarding van deze opdracht door het Bestuur is schriftelijk vastgelegd in de Uitvoeringsovereenkomsten.

Beheersing

De bedreigingen om de missie waar te maken worden expliciet gemaakt in de Risicomatrix, welke in iedere vergadering van het Algemeen Bestuur wordt besproken en zo nodig aangevuld of bijgesteld.

2.3.3 Pension Fund Governance

SPEY kent als bestuursmodel het Paritair model. Overeenkomstig de Code Pensioenfondsen heeft het Bestuur een Verantwoordingsorgaan ingesteld en wordt intern toezicht gehouden door middel van een Visitatiecommissie. De Code Pensioenfondsen is vanaf 2014 van toepassing. De naleving van de Code is gebaseerd op het 'Comply or explain' beginsel. Dit betekent dat een pensioenfonds de normen van de Code toepast of in het jaarverslag motiveert waarom het een norm niet (volledig) toepast.

Wij volgen de Code Pensioenfondsen met uitzondering van de norm dat in het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan ten minste één lid boven en één lid onder de veertig jaar moet zitten. De huidige bezetting van het Verantwoordingsorgaan voldoet hier niet aan. Met betrekking tot het meten hoe effectief de ingezette communicatiemiddelen zijn, wat periodiek dient te gebeuren, maar ten minste elke drie jaar, heeft het Bestuur besloten om de zogenoemde 1-meting te laten plaatsvinden na het live gaan van de nieuwe website van SPEY.

Bestuur

Het Bestuur bestaat uit zes personen. Drie leden worden aangewezen door de Board of Directors van Ernst & Young Nederland LLP, twee leden worden gekozen uit en door de deelnemers en het derde deelnemersbestuurslid wordt gekozen uit en door de pensioengerechtigden.

Het Bestuur heeft een voorzitter, penningmeester en secretaris benoemd en een vijftal commissies samengesteld (Agendacommissie, Auditcommissie, Beleggingscommissie, Communicatiecommissie en Pensioencommissie), waarin bestuursleden en medewerkers van het Pensioenbureau zijn vertegenwoordigd.

Geschiktheid

Het Bestuur heeft een Geschiktheidsplan opgesteld waarin als uitgangspunt voor de individuele opleidingsplannen aandacht is voor:

- de vereiste deskundigheid van de individuele bestuursleden en het Bestuur als geheel;
- competenties van de individuele bestuursleden en het Bestuur als geheel;
- professioneel gedrag en wat dit concreet betekent voor elk bestuurslid.

In maart 2015 heeft het Bestuur het functioneren van het Bestuur als geheel en van de individuele Bestuursleden geëvalueerd. In januari 2016 heeft het Bestuur bij de zelfevaluatie een externe partij betrokken.

Diversiteit

Het Bestuur streeft een cultuur van transparantie en respectvolle onderlinge openheid na en vindt diversiteit in het Bestuur van belang. Voorop staan kennis, competenties en culturele attributen. Daarom is diversiteit naar leeftijd, geslacht en achtergrond belangrijk. Het Bestuur vindt haar samenstelling

voldoende divers voor wat betreft kennis en competenties. Daarnaast is de gewenste diversiteit in leeftijd (een bestuurslid jonger dan 40 jaar) en geslacht (drie mannen en drie vrouwen) aanwezig.

Verantwoordingsorgaan

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden (drie mannen en een vrouw). In het Verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers met twee leden en de pensioengerechtigden en de gezamenlijke werkgevers met ieder een lid vertegenwoordigd. Het Bestuur legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid, de besluitvormingsprocedures, de besluiten en de realisatie van het beleid.

Visitatiecommissie

Het Bestuur heeft zorggedragen voor de organisatie van een transparant intern toezicht door het instellen van een Visitatiecommissie. De Visitatiecommissie vervult zijn toezichttaak zodanig dat het bijdraagt aan het effectief en slagvaardig functioneren van SPEY en aan een beheerste en integere bedrijfsvoering door SPEY. De Visitatiecommissie krijgt jaarlijks van het Bestuur de opdracht tot het verrichten van een visitatie en het vervaardigen van een rapport met de bevindingen van de commissie.

Compliance Officer

In 2015 heeft het Bestuur besloten om de rol van de Compliance Officer uit te besteden aan een externe partij. Mevrouw Scholma van Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen LLP is benoemd als Compliance Officer voor SPEY.

Zij verricht de werkzaamheden met betrekking tot de toetsing op de naleving van de Gedragscode van SPEY en rapporteert de uitkomsten hieromtrent (inclusief eventuele aanbevelingen ten aanzien van de naleving van de Gedragscode).

Pensioenbureau

De operationele uitvoering wordt, conform afspraken in de Uitvoeringsovereenkomst, verzorgd door het Pensioenbureau. De medewerkers van het Pensioenbureau zijn in dienst bij SPEY, waarbij de kosten via een opslag op de premie aan Ernst & Young Nederland LLP in rekening worden gebracht. SPEY heeft een Uitbestedingsovereenkomst met Ernst & Young Nederland LLP met betrekking tot het personeelsbeheer. Bij het Pensioenbureau werken vijf medewerkers (4,1 FTE). De Manager Pensions, die de werkzaamheden op het Pensioenbureau coördineert en als aanspreekpunt dient voor het Bestuur, wordt door het Bestuur van SPEY ingehuurd.

De belangrijkste taken van het Pensioenbureau zijn:

- het houden van toezicht op de uitbestede werkzaamheden;
- bestuursondersteuning;
- het uitvoeren van taken voor zover niet uitbesteed;
- het uitvoeren van het communicatiebeleid.

Communicatie

Communicatie over het tot stand komen van pensioen als arbeidsvoorwaarde is primair de taak van de werkgever. De communicatie over de uitvoering van de pensioenregeling wordt door de pensioenuitvoerder verzorgd.

Het communicatiebeleid is vastgelegd in een Communicatieplan. In dit plan heeft het Bestuur aangegeven op welke manier SPEY communicatie vorm geeft. De belangrijkste doelstelling is dat de deelnemer op de hoogte moet zijn van zijn of haar pensioensituatie. Tevens wordt nagestreefd om het pensioenbewustzijn van de deelnemers te vergroten, zodat zij op de hoogte zijn van de keuzes die ze kunnen maken en weten wat de gevolgen zijn van die keuzes.

De schriftelijke uitingen, de website, de periodieke pensioenopgaven en het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) zijn middelen die voor communicatie door het Pensioenbureau worden ingezet.

2.3.4 Kenmerken van de pensioenregelingen

Pensioenregeling

De pensioenregeling kan gekarakteriseerd worden als een CDC-regeling (collectieve beschikbare-premieregeling). Kern van de regeling is dat de werkgever jaarlijks een premie beschikbaar stelt waarbij door SPEY voor het collectief van deelnemers, vanuit deze beschikbare premie, wordt getracht een middelloonregeling te financieren. De werkgever geeft hiervoor geen garanties en heeft na het voldoen van de premie geen enkele verplichting meer.

De Pensioenwet kent het fenomeen CDC-regeling niet, maar onderscheidt premieovereenkomst (premie vast, uitkering variabel), kapitaalovereenkomst (opbouw van een bepaald kapitaal op pensioendatum, waarmee op dat moment een pensioenuitkering wordt ingekocht) en uitkeringsovereenkomst (een bepaald pensioenuitkeringsniveau). Voor de werkgever werkt een CDC-regeling uit als een premieovereenkomst; voor de deelnemers beoogt een CDC-regeling uit te werken als een uitkeringsovereenkomst. De Pensioenwet schrijft voor dat een pensioenregeling strikt volgens deze driedeling moet worden geduid. In onze fondsdocumenten en uitingen spreken wij daarom van uitkeringsovereenkomst indien en voor zover formeel vereist. Waar vrijheid bestaat spreken wij in onze uitingen van een CDC-regeling.

Basisregeling

In de basisregeling is het ouderdomspensioen ondergebracht, gebaseerd op middelloon. De premie wordt steeds voor een periode van in beginsel drie jaar vastgesteld. De werkgever en de ondernemingsraad hebben voor het jaar 2015 afgesproken dat de beschikbare premie voor de pensioenregeling 14% bedraagt van de pensioengevende salarissen.

Daarbij is tevens afgesproken dat minimaal drie procentpunt beschikbaar is voor het dragen van risico's, zodat 11 procentpunt resteert voor de opbouw van pensioen en de verzekering van het risico op overlijden en arbeidsongeschiktheid.

De pensioenrichtleeftijd binnen de pensioenregeling is 67 jaar, wat betekent dat het ouderdomspensioen dat wordt opgebouwd ingaat op 67 jaar. Het ouderdomspensioen dat is opgebouwd tot 1 januari 2014 gaat in op 65 jaar.

Per 1 januari 2015 zijn de grenzen waarbinnen fiscaal gefaciliteerd pensioen mag worden opgebouwd (verder) verlaagd. Het pensioengevend salaris is gemaximeerd tot € 100.000, het tijdelijk partnerpensioen is komen te vervallen en de ruimte binnen de vrijwillige PensioenBijspaarRegeling is minder geworden.

Het door het Bestuur, op basis van de door de werkgever beschikbaar gestelde pensioenpremie, jaarlijks bepaalde geldende opbouwpercentage voor het ouderdomspensioen is voor 2015 vastgesteld op 1,75. In 2014 bedroeg dit percentage 1,69.

Na overleg met werkgever, ondernemingsraad en Verantwoordingsorgaan heeft SPEY de jaarlijkse prijsinflatie als maatstaf voor indexatie gekozen. Het pensioenresultaat geeft de waardevastheid (of koopkracht) van het pensioen weer. Bij een pensioenresultaat van 100% groeien de pensioenen gemiddeld jaarlijks met de inflatie. Als het pensioenresultaat lager is dan 100%, dan blijven de pensioenen niet volledig waardevast.

Bij een normale ontwikkeling van de economie verwachten we op lange termijn dat het pensioenresultaat voor de populatie als geheel 80% zal zijn. Dit houdt in dat we de pensioenen op termijn met ongeveer 60% van de inflatie kunnen verhogen. Bijvoorbeeld, bij een inflatie van 2% per jaar komt dit neer op een gemiddelde indexatie van 1,2% per jaar. Door de huidige marktomstandigheden verwachten we echter dat de gemiddelde indexatie in de eerste jaren minder dan 1,2% zal zijn.

Als de marktomstandigheden belangrijk slechter zijn dan verwacht, dan schatten we dat het pensioenresultaat 25% lager zal zijn. Dit betekent dat we de pensioenen dan met ongeveer 30% van de inflatie kunnen verhogen. Bij een inflatie van 2% per jaar zou dit een gemiddelde indexatie van 0,6% per jaar betekenen.

Het Bestuur beslist evenwel jaarlijks in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken worden aangepast. Voor deze voorwaardelijke indexatie is geen reserve gevormd en wordt geen premie betaald. De indexatie wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.

Werknemers worden bij indiensttreding als deelnemer verplicht in de pensioenregeling opgenomen. Als pensioengevend salaris wordt het vaste jaarsalaris in aanmerking genomen. Over een deel van het pensioengevend salaris wordt geen pensioen opgebouwd. Dit deel wordt geacht te worden gedekt door de AOW-uitkering (franchise). Op voorstel van de werkgever is besloten de salarissen en de franchise ieder jaar op 1 oktober aan te passen.

De prepensioenregeling is per 1 januari 2007 premievrij gemaakt. Dit houdt in dat er geen sprake meer is van verdere opbouw van prepensioen en dat het reeds opgebouwde prepensioen als prepensioen blijft toebehoren aan de deelnemers.

De basisregeling voorziet ook in voorzieningen voor de nabestaanden. Voor de partner van de deelnemer wordt een levenslang partnerpensioen verzekerd. Dit pensioen is gelijk aan 75% van het te bereiken ouderdompensioen. Jaarlijks wordt 75% van het in dat jaar opgebouwde ouderdompensioen ingekocht. Het nog niet ingekochte deel van het levenslange partnerpensioen wordt op risicobasis verzekerd. Over de actieve diensttijd voor 1 januari 2005, waarover deels geen (reglementair) partnerpensioen is opgebouwd, wordt dit pensioen op risicobasis verzekerd. Beide risicodekkingen vervallen als het deelnemerschap eindigt.

Verder worden, gedurende het deelnemerschap, voor de nabestaanden de volgende pensioenen verzekerd:

- Een ANW-hiaatpensioen, indien de begunstigde geen recht heeft op de (wettelijke) uitkering uit hoofde van de ANW.
- Een wezenpensioen, 14% van het te bereiken ouderdompensioen (met een maximum van 9% van het pensioengevend jaarsalaris).

Bij beëindiging van het deelnemerschap komen deze dekkingen zonder aanspraken te vervallen.

Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid is verzekerd op basis van zes klassen. Op het moment dat de deelnemer recht krijgt op een uitkering uit hoofde van de WIA, wordt, onder voortzetting van de pensioenopbouw, (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling verleend.

Voor (kandidaat)-notarissen geldt dat zij verplicht verzekerd zijn via Stichting Notarieel Pensioenfonds (hierna SNP) en voor medewerkers die werkzaam zijn in een ondersteunende functie op het notariaat geldt dat zij verplicht verzekerd zijn via Stichting Bedrijfspensioenfonds voor medewerkers in het Notariaat (hierna BPFN). Indien de reguliere pensioenopbouw achterblijft bij de opbouw volgens de pensioenregeling van SPEY, vindt een aanvullende pensioenopbouw plaats in SPEY.

Uitgangspunt hierbij is dat de betreffende medewerker bij SNP danwel bij BPFN pensioen opbouwt. Indien op grond van de regeling bij SPEY meer zou worden opgebouwd dan bij SNP, of BPFN, wordt voor het meerdere (surplus) een pensioenaanspraak opgebouwd bij SPEY. De totale pensioenaanspraak bestaat dan uit het (volledig) opgebouwde pensioen bij het SNP, of bij BPFN en een (eventueel) surplus bij SPEY.

Een eventuele korting op de pensioenaanspraken door SNP, of BPFN, wordt niet aangevuld door SPEY.

PensioenBijspaarRegeling

SPEY biedt aan de deelnemers de mogelijkheid om voor eigen rekening en risico te sparen voor een kapitaal op een pensioenspaarrekening om daarmee op de pensioendatum verzekerde

pensioenaanspraken te kunnen inkopen. Hiertoe wordt voor de betrokken deelnemers een individuele beleggingsrekening geopend met een daaraan verbonden beleggingsdepot voor de pensioenbeleggingen. Als de deelnemer voor de pensioendatum overlijdt, wordt het pensioenkapitaal aangewend voor partnerpensioen en/of wezenpensioen.

Tenzij de (gewezen) deelnemer anders beslist, belegt hij of zij door middel van het zogenaamde life cycle beleggen. Bij aanvang wordt er een risicoprofiel opgesteld; hierbij hoort een beleggingsmix. De beleggingsmix wordt automatisch aangepast als de (gewezen) deelnemer een volgende leeftijdscategorie bereikt. Op deze manier wordt het beleggingsrisico kleiner naarmate de pensioendatum nadert. De deelnemer geeft hierdoor de zorg van zijn of haar beleggingsportefeuille uit handen.

De deelnemers kunnen er voor kiezen om hun bijdragen naar eigen keuze te beleggen in verschillende beleggingsfondsen. In de Pensioenwet is opgenomen dat de pensioenuitvoerder de (gewezen) deelnemer de mogelijkheid geeft om de verantwoordelijkheid voor de beleggingen over te nemen. Indien de (gewezen) deelnemer deze verantwoordelijkheid heeft overgenomen, informeert de pensioenuitvoerder de (gewezen) deelnemer over de spreiding van de beleggingen in relatie tot de duur van de periode tot de pensioendatum, waarbij het beleggingsrisico kleiner wordt naarmate de pensioendatum nadert. Tevens onderzoekt de pensioenuitvoerder, ten minste één keer per jaar, of de beleggingen van de (gewezen) deelnemer zich bevinden binnen de hiervoor gestelde grenzen.

De PensioenBijspaarRegeling (hierna PBR) wordt uitgevoerd door Nationale-Nederlanden Investment Partners (hierna NNIP; voorheen ING Investment Management) door middel van het product 'Mijn Pensioen'.

Via 'Mijn Pensioen' kan de deelnemer zijn risicoprofiel bepalen, beleggingskeuzes maken en eventueel persoonlijke gegevens zoals het e-mailadres aanpassen.

Fiscale kwalificatie

Zowel de basisregeling als de PensioenBijspaarRegeling voldoen aan de systematiek en juridische regels omtrent de fiscale behandeling van pensioenen teneinde te kwalificeren als een pensioenregeling in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964.

Toeslagregeling

Het Toeslagreglement is van toepassing op de personen die verzekerd zijn ingevolge de 'oude basisregeling' (die gold tot en met 1996) en destijds 15 of meer deelnemersjaren hadden. De regeling is gericht op 'het op enigerlei wijze tegemoetkomen aan een vermindering van de koopkracht van ingegane of premievrije pensioenen van begunstigen door middel van toeslagen.'

De toeslagregeling is een voorwaardelijke regeling. Zonder voorafgaande schriftelijke goedkeuring van de Board of Directors van Ernst & Young Nederland LLP zal het Bestuur geen toeslag toekennen. In beginsel geldt de procentuele salarisverhoging, die in enig jaar aan de actieve werknemers van Ernst & Young wordt toegekend, als maatstaf voor toekenning van de toeslag, waarbij deze nooit meer zal bedragen dan zes procent.

Als de toegekende toeslag hoger is dan de verhoging van de pensioenaanspraken en pensioenrechten uit indexatie, zoals die door het Bestuur is vastgesteld, zal de koopsom die nodig is om dit verschil in te kopen bij Ernst & Young apart in rekening worden gebracht.

Verzekering

De aanspraken uit de basis- en toeslagregeling zijn volledig verzekerd bij Aegon. De verzekering van de verplichtingen, voortvloeiend uit de volgens de pensioenregelingen gedane toezeggingen, geschiedt op basis van tijdsevenredige financiering. De overeenkomst met Aegon heeft de vorm van een 'garantiecontract'. Dit houdt in dat Aegon de uitkering van de opgebouwde en gefinancierde pensioenaanspraken volledig garandeert. Ook betekent dit dat als na de einddatum van de overeenkomst in de toekomst zwaardere grondslagen gelden, bijvoorbeeld vanwege toegenomen levensverwachtingen, de lasten daarvan geheel voor rekening komen van Aegon.

Het huidige contract eindigt op 31 december 2017. Indien per 1 januari 2018 geen nieuw contract wordt gesloten, heeft SPEY de keuze om de opgebouwde pensioenaanspraken premievrij achter te laten. De lopende verzekeringen worden dan premievrij gemaakt, waarbij de garantie voor de volle duur van de verzekeringen blijft gelden. Ook is het mogelijk dat de pensioenverplichtingen met de daarbij behorende (gelds)waarde worden overgedragen aan SPEY.

Gezien de vormgeving van de uitvoering door middel van het met de verzekeraar gesloten garantiecontract, zijn de risico's ten aanzien van de opgebouwde aanspraken voor de deelnemer beperkt tot de toekomstige indexaties en het kredietrisico ten aanzien van Aegon. Het garantiecontract kent geen technische winstdeling (betrekking hebbend op de behaalde resultaten op sterfte en arbeidsongeschiktheid) en geen winstdeling achteraf op beleggingsrendement.

Algemene Reserve belegd in beleggingsproducten

Het Bestuur beheert de beleggingen die tegenover de Algemene Reserve staan en neemt de strategische en tactische beslissingen die hiermee verband houden.

Actuariële en bedrijfstechnische nota (ABTN)

In de Statuten wordt tot uiting gebracht dat SPEY werkt volgens een door het Bestuur vastgestelde Actuariële en Bedrijfstechnische Nota (ABTN), zoals bedoeld in de Pensioenwet en het daaruit voortvloeiende Besluit Financieel Toetsingskader Pensioenfondsen.

De ABTN heeft als doel:

- aan de hand van een beschrijving van de hoofdlijnen van het interne beheersingssysteem en van de opzet van de administratieve organisatie en interne controle integraal inzicht te geven in het functioneren van SPEY en
- een beschrijving te geven van het door SPEY te voeren beleid, waarbij de financiële opzet en de grondslagen waarop dit beleid berust, gemotiveerd omschreven zijn.

De ABTN, die per 1 oktober 2015 is geactualiseerd, heeft de hoedanigheid van een bedrijfsplan dat het algeheel functioneren inzichtelijk maakt.

2.4 Verslag van het Bestuur

2.4.1 Financiële positie en bestandsontwikkeling

Dekkingsgraden

Actuele dekkingsgraad

De actuele dekkingsgraad (de verhouding tussen het pensioenvermogen en de totale voorzieningen, inclusief PensioenBijspaarRegeling) is in 2015 per saldo gedaald van 116,2% eind 2014 naar 115,2% per 31 december 2015.

Beleidsdekkingsgraad

De beleidsdekkingsgraad wordt vastgesteld als het gemiddelde van de laatste twaalf maandelijkse actuele dekkingsgraden. De beleidsdekkingsgraad is in 2015 gedaald van 116,8% naar 115,4%.

Reële dekkingsgraad

Vanaf boekjaar 2015 dienen pensioenfondsen een reële dekkingsgraad te rapporteren aan DNB. De Regeling Pensioenwet (artikel 7) stelt dat deze reële dekkingsgraad wordt berekend door de beleidsdekkingsgraad te delen door de beleidsdekkingsgraad die is vereist om toekomstbestendig indexaties toe te kunnen kennen ter grootte van de prijsinflatie. Deze prijsinflatie is per 1 januari 2016 0,41% verondersteld, per 1 januari 2017 0,90% en deze stijgt vervolgens in vier stappen naar het lange termijn niveau van 2,0%.

Het indexatiebeleid van SPEY is erop gericht om toekomstbestendige indexaties te verlenen indien de beleidsdekkingsgraad groter is dan 101%. Bij pensioenfondsen die in eigen beheer geadministreerd worden, is indexatie pas toegestaan bij een beleidsdekkingsgraad groter dan 110%.

Ter bepaling van het benodigde vermogen om volledig te kunnen indexeren op basis van de prijsinflatie, worden de toekomstige indexatiekasstromen contant gemaakt op basis van de RTS, verhoogd met een risico-opslag die aansluit bij de beleggingsmix van SPEY.

Om toekomstbestendig indexaties te kunnen verlenen ter grootte van de prijsinflatie is, uitgaande van het indexatiebeleid van het pensioenfonds, per 31 december 2015 een beleidsdekkingsgraad nodig van 154,1%. De reële dekkingsgraad per 31 december 2015 komt daarmee uit op 74,9% (= 115,4% / 154,1%).

Indien uitgegaan zou worden van een beleid waarbij geïndexeerd wordt vanaf een dekkingsgraad van 110%, en waarbij de toekomstige indexatiekasstromen contant gemaakt worden op basis van het veronderstelde aandelenrendement van 6,75%, dan zou de vereiste beleidsdekkingsgraad voor volledige indexatie gelijk zijn aan 123,5%. De reële dekkingsgraad per 31 december 2015 zou daarmee uitkomen op 93,5% (= 115,4% / 123,5%).

Ontwikkeling van de vermogenspositie

De verplichtingen van SPEY uit hoofde van de pensioenregeling zijn volledig verzekerd bij Aegon door middel van een garantiecontract zonder winstdeling achteraf.

Algemene Reserve

De Algemene Reserve bedraagt ultimo 2015 € 176,0 miljoen (ultimo 2014 € 171,3 miljoen). De Algemene Reserve dient ter dekking voor risico's en kan worden gebruikt voor indexatie.

Solvabiliteit

SPEY heeft in het kader van een bestendige gedragslijn het MVEV vastgesteld als 1% van de voorziening voor risico fonds. Daarnaast wordt een MVEV aangehouden van 1% van de voorziening voor risico

deelnemers. De hoogte van het MVEV is hiermee in lijn met de DNB-vereisten voor een volledig herverzekerd pensioenfonds.

Voor de basisregeling bedraagt het MVEV 1% van de technische voorziening (afgedekt door garantiecontract). Per saldo is het MVEV van SPEY per 31 december 2015 gelijk aan € 11,4 miljoen, ofwel 1,04% van de technische voorzieningen (ultimo 2014 € 10,6 miljoen en 1,04% van de technische voorzieningen).

Volgens de herziening van het FTK van 1 februari 2011 mogen verzekerde pensioenfonds in de jaarrekening bij de vaststelling van het VEV het kredietrisico buiten beschouwing laten en hoeft geen rekening te worden gehouden met een kredietafslag. Het Bestuur monitort het kredietrisico van de verzekeraar. Het Bestuur heeft besloten geen afwaardering op de verzekeraar toe te passen. SPEY hanteert een VEV dat gelijk is aan het MVEV.

PensioenBijspaarRegeling (PBR)

De PBR betreft een individuele beschikbare premieregeling, waarbij alle resultaten direct worden verwerkt in het opgebouwde saldo per deelnemer. Het beleggingsrisico ligt bij de deelnemers, en derhalve niet bij SPEY.

Analyse van het resultaat

Het resultaat van SPEY over 2015 is op € 4,6 miljoen positief uitgekomen tegenover € 18,4 miljoen positief over 2014.

Dit resultaat wordt als volgt weergegeven:

(in miljoenen euro)	2015	2014
Resultaat op beleggingen	3,9	17,9
Resultaat op premies en koopsommen	6,0	5,2
Indexaties	-4,7	-4,5
Overige baten en lasten	-0,6	-0,2
Totaal	4,6	18,4

Het resultaat op beleggingen van € 4,38 miljoen betreft het behaalde rendement op de beleggingen die staan tegenover de Algemene Reserve. De aan NNIP verschuldigde beheerkosten bedragen € 0,44 miljoen waarmee het netto resultaat op beleggingen € 3,94 miljoen bedraagt. Het resultaat op premies en koopsommen betreft het verschil tussen de van de werkgevers ontvangen premie en de aan Aegon verschuldigde premie.

Financiële resultaten PBR

Inzake de PBR, waarbij naar keuze en voor rekening van de deelnemers gelden belegd worden, is over 2015 een positief beleggingsrendement behaald van € 1,4 miljoen ten opzichte van een positief resultaat over 2014 van € 7,6 miljoen. De fee voor NNIP bedraagt 0,30% over het totaal beheerde vermogen, onder verrekening van eventuele door NNIP bedongen kortingen op beheerfees van fondsen waarin wordt belegd.

Bestandsontwikkeling

Per 31 december 2015 is de samenstelling van het verzekerdenbestand als volgt:

	Man		Vrouw		Totaal	
	Aantal	%	Aantal	%	Aantal	%
Actieven	2.317	23	1.692	22	4.009	23
Actieven (premienvrij)	27	0	64	1	91	1
Slapers	6.545	65	5.165	67	11.710	65
Pensioengerechtigden	1.199	12	763	10	1.962	11
Totaal	10.088	100	7.684	100	17.772	100

Het verloop van het aantal actieve deelnemers (inclusief premievrijgestelden wegens arbeidsongeschiktheid), slapers en pensioengerechtigden is als volgt samen te vatten:

	Actieven	Slapers	Pensioen- gerechtigden
Stand per 1 januari 2015	3.828	11.326	1.847
Indiensttredingen	973		
Uitdiensttredingen	-665	665	
Afkoop/waardeoverdracht	0	-89	
Ingang pensioen	-18	-104	122
Overlijden	-6	-13	-45
Ingang pensioen als gevolg van overlijden			49
Overige mutaties	-12	-75	-11
Stand per 31 december 2015	4.100	11.710	1.962

2.4.2 Personalía, vergaderingen en Gedragscode

In 2015 heeft in de samenstelling van het Bestuur de volgende wijziging plaatsgevonden. De heer M.W. Ramaekers, deelnemersbestuurslid en secretaris, is per 1 juli 2015 afgetreden. Mevrouw E.J. Appel is als deelnemersbestuurslid benoemd door het Bestuur na verkiezing door de deelnemers. Het Bestuur heeft per diezelfde datum mevrouw E. Wierenga benoemd tot secretaris.

Het Bestuur vergaderde in 2015 vijf keer.

Het Bestuur alsook alle andere verbonden personen van SPEY hebben allen de nalevingsverklaring, zoals vermeld in artikel 11.2 van de Gedragscode, ingevuld en getekend. De beoordeling van deze verklaringen heeft geen overtredingen van de Gedragscode aan het licht gebracht.

In 2015 zijn geen meldingen van misstanden en/of incidenten ontvangen, zoals genoemd in de Klokkenluidersregeling dan wel de Incidentenregeling. Er lopen per 31 december 2015 geen onderzoeken welke afhandeling behoeven. Tevens is over 2015 geen sanctie opgelegd.

Door de verbonden personen worden nevenfuncties vooraf gemeld bij de Compliance Officer en tevens vermeld op de voornoemde nalevingsverklaring van de Gedragscode. Aan de hand van de gemelde nevenfuncties is beoordeeld of er sprake kan zijn van mogelijk tegenstrijdige persoonlijke, professionele

en financiële belangen. Tevens is beoordeeld in hoeverre er een risico van belangenverstremgeling bestaat ten opzichte van de door SPEY ingehuurde externe partijen.

Op basis van de door de verbonden personen verstrekte informatie is in 2015 niet van enig tegenstrijdig, persoonlijk, professioneel en financieel belang gebleken. Tevens is niet gebleken dat er sprake is geweest van (een risico van) belangenverstremgeling ten opzichte van de door SPEY ingehuurde externe partijen.

2.4.3 Activiteiten en besluitvorming

Organisatie van het Bestuur

Ten aanzien van de organisatie van het Bestuur is gekozen voor een model waar gewerkt wordt met commissies vanuit het Bestuur, die samen met het Pensioenbureau besluiten voorbereiden en implementeren, alsmede adviezen geven. Een vijftal commissies is samengesteld (Agendacommissie, Auditcommissie, Beleggingscommissie, Communicatiecommissie en Pensioencommissie). Het Bestuur blijft, zonder enige uitzondering, eindverantwoordelijk.

Hieronder beschrijven wij kort de activiteiten van de diverse commissies.

Agendacommissie

De Agendacommissie komt voorafgaand aan de bestuursvergadering bijeen. De taken van de Agendacommissie zijn het opstellen van de agenda voor de bestuursvergadering, het maken van een tijdsplanning voor het bespreken van de geagendeerde onderwerpen en het beoordelen van de kwaliteit van de concept vergaderstukken.

Auditcommissie

Het Bestuur besteedt de voorbereidingen ten aanzien van de financiële verantwoording en verslaglegging van SPEY uit aan de Auditcommissie. De Auditcommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende taak.

De Auditcommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op het gebied van financiële verantwoording en verslaglegging te volgen. Voor zover de Auditcommissie in deze ontwikkelingen aanleiding ziet het format of de periodiciteit van de rapportage van SPEY aan te passen, heeft de Auditcommissie tot taak het Bestuur hierover op eigen initiatief te adviseren.

Daarnaast draagt de Auditcommissie zorg voor het opstellen van organisatie- en risicobeheerprocedures, waaronder de beschrijving van de AO/IB, de Risicomatrix en de Risk Control Matrix. Zij monitort de risicobeheersings- en controlesystemen (inclusief de afhandeling van de voorgestelde verbeteracties van de externe accountant, van de externe (certificerend) actuaris en/of het Bestuur), alsmede het functioneren van de accountant en actuaris.

De Auditcommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is.

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende, initiërende en toezichthoudende taak:

- Adviserende taak: de Beleggingscommissie adviseert het Bestuur over het beleggingsbeleid, waaronder het beleggingsplan en de af te sluiten contracten inzake de uitbesteding van de uitvoering van de door de Beleggingscommissie c.q. het Bestuur genomen beleggingsbesluiten.
- Toezichthoudende taak: de Beleggingscommissie heeft tot taak toezicht uit te oefenen op de wijze waarop de uitbestede werkzaamheden plaatsvinden.

De Beleggingscommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op beleggingsgebied te volgen. Voor zover zij in deze ontwikkelingen aanleiding ziet de beleggingsstrategie van SPEY aan te passen, moet zij het Bestuur hierover op eigen initiatief adviseren.

De Beleggingscommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is, doch tenminste eenmaal per kwartaal.

Communicatiecommissie

Het Bestuur besteedt de (voorbereidingen ten aanzien van) communicatie uit aan de Communicatiecommissie.

De Communicatiecommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende taak en toezichthoudende taak. De Communicatiecommissie adviseert het Bestuur over het communicatiebeleid, waaronder het communicatieplan, de inhoud van de diverse fondsdocumenten, evenals de wettelijke richtlijnen voor het door SPEY uit te voeren communicatiebeleid.

De communicatie over de uitvoering van de pensioenregeling wordt door zowel de werkgever, de verzekeraar, als SPEY verzorgd. De Communicatiecommissie houdt toezicht op de wijze waarop de communicatie vanuit de werkgever en verzekeraar verloopt.

De Communicatiecommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is.

Pensioencommissie

Het Bestuur besteedt de beleidsvoorbereidende taken (deels) uit aan de Pensioencommissie. De Pensioencommissie heeft ten behoeve van het Bestuur een adviserende taak en houdt namens het Bestuur toezicht op de naleving van het contract en de service level agreement met de verzekeraar.

De Pensioencommissie adviseert het Bestuur over de aard en inhoud van de Uitvoeringsovereenkomst en het algemene pensioenbeleid (inclusief fondsgrondslagen, het beleid ten aanzien van de premie, het herverzekeringsbeleid en de indexering). Daarnaast adviseert de Pensioencommissie inzake de wijze van vastleggen van het beleid in het Pensioenreglement en de overige fondsdocumenten alsook het wijzigen van deze documenten door in- en externe ontwikkelingen.

De Pensioencommissie heeft tot taak actuele ontwikkelingen op pensioengebied te volgen en voor zover zij in deze ontwikkelingen aanleiding ziet het beleid van SPEY aan te passen, moet de Pensioencommissie het Bestuur hierover op eigen initiatief adviseren.

De Pensioencommissie vergadert zo dikwijls als wenselijk is.

Risicobeheer

SPEY heeft te maken met verschillende soorten van risico's, zowel financieel als niet-financieel, die de doelstelling van SPEY in gevaar (kunnen) brengen. Het beheersen van deze risico's wordt daarom door SPEY gezien als een van de kerntaken.

Het Pensioenreglement bepaalt dat de werkgever voor een vastgestelde periode een vast premiepercentage van de pensioengevende salarissen aan SPEY betaalt. SPEY zorgt vervolgens voor opbouw en uitkering van pensioen op basis van een middelloonsysteem. Het opbouwpercentage is voor alle actieve deelnemers gelijk, ongeacht leeftijd en geslacht. De risico's zijn volledig overgedragen naar de collectiviteit van SPEY.

De werkgever en de ondernemingsraad komen in onderling overleg overeen de hoogte van de premie en welk deel van deze premie beschikbaar is voor inkoop en verzekering van pensioenaanspraken (restant is bestemd voor risico's en buffervorming). Vervolgens bepaalt SPEY welke aanspraken met deze premie kunnen worden ingekocht.

Het beleid van het risicobeheer is vastgelegd in de ABTN. Het Bestuur heeft in kaart gebracht welke risico's inherent zijn aan de activiteiten van SPEY. In de daartoe opgestelde Risicomatrix worden de

risico's met bijbehorende beheersingsmaatregelen benoemd. De Risicomatrix wordt in iedere bestuursvergadering besproken.

De risico's worden onderscheiden in financiële en niet-financiële risico's.

De risico's die de deelnemers lopen, worden beperkt door middel van het beleid van SPEY. SPEY koopt de pensioenaanspraken in bij de verzekeraar, waardoor de risico's in belangrijke mate zijn overgeheveld naar de verzekeraar. Wat voor SPEY resteert, is het kredietrisico (de kans dat de verzekeraar zijn verplichtingen niet nakomt).

Als voornaamste risico voor de deelnemers van SPEY resteert het indexatierisico.

Hieronder beschrijven we hoe wij als Bestuur omgaan met de belangrijkste risico's.

Beleggingsrisico

Het beleggingsrisico is het risico dat verwachte beleggingsrendementen in werkelijkheid hoger of lager kunnen uitvallen. Omdat SPEY haar verplichtingen heeft verzekerd, door middel van een garantiecontract, is dit risico in beginsel voor SPEY nihil. In het garantiecontract is geen winstdeling op het beleggingsrendement van toepassing.

SPEY loopt wel beleggingsrisico op het belegde eigen vermogen.

Kredietrisico

Het kredietrisico is het risico dat een tegenpartij contractuele verplichtingen niet nakomt. Omdat SPEY haar verplichtingen heeft verzekerd door middel van een garantiecontract, hebben wij hiermee de risico's, die verbonden zijn met de reeds opgebouwde aanspraken van de deelnemers, grotendeels overgedragen aan Aegon. Het kredietrisico op Aegon is daarmee het belangrijkste niet afgedekte risico. Om dit risico te beheersen is het garantiecontract aangegaan met een gerenommeerde verzekeraar in de markt.

Verzekeraars staan onder toezicht van DNB. Dat verkleint de kans dat verzekeraars niet aan hun verplichtingen kunnen voldoen. In uiterste situaties is het mogelijk dat een verzekeraar toch failliet gaat. In zo'n geval zal SPEY naar verwachting een groot deel van de pensioengelden kunnen terughalen (preferente vordering), maar wellicht niet het volledige pensioen. Daardoor kunnen bij faillissement van Aegon de pensioenen verlaagd worden. Op dit moment ziet SPEY geen reden om te twifelen aan de kredietwaardigheid van Aegon en is voor het kredietrisico geen voorziening gevormd.

SPEY loopt daarnaast kredietrisico op de beleggingen voor eigen rekening. Door de grote mate van spreiding van de beleggingen is geen sprake van omvangrijke exposures op individuele partijen.

Verzekeringstechnisch risico

Het verzekeringstechnische risico is het risico dat veronderstellingen die zijn gebruikt voor de bepaling van de pensioenverplichtingen afwijken van de werkelijkheid. Het belangrijkste risico in dit kader is dat deelnemers langer leven dan is verondersteld. Door de overeenkomst met Aegon is de uitkering van de opgebouwde en gefinancierde pensioenaanspraken gegarandeerd en is het verzekeringstechnisch risico dus aan Aegon overgedragen.

Het Bestuur hanteert voor de vaststelling van de voorziening pensioenverplichtingen in de jaarrekening de Prognose tafel AG2014 met een correctie voor ervaringssterfte voor de inkomensklasse hoog over de periode 2007-2010, zoals deze door het CBS in november 2012 is gepubliceerd. De populatie van SPEY is enerzijds te klein en anderzijds is door het hebben van een verzekeringsovereenkomst het belang gering om een diepgaand eigen onderzoek te verrichten. SPEY heeft getoetst aan de leidraad Good Practice Gebruik Fondsspecifieke Ervaringssterfte van DNB en vastgesteld dat hieraan is voldaan.

Indexatierisico

Het indexatierisico betreft het risico dat de indexatieambitie niet kan worden gerealiseerd.

Strategisch beleid is dat de middelen die beschikbaar komen zodanig worden belegd dat beleggingsrisico en indexatiekans optimaal op elkaar zijn afgestemd. Ontwikkelingen op de financiële markten worden gevolgd, teneinde te bepalen of tussentijds wijzigingen gewenst zijn. Dit is de tactische beleidsvrijheid. (Aanvangs)haarbaarheidstoetsen zorgen voor het benodigde inzicht of voldaan wordt aan de consistentie-eis in de Pensioenwet. Deze eis houdt in dat er consistentie is tussen de gewekte verwachtingen, de financiering en het realiseren van voorwaardelijke indexatie. Indexaties worden alleen toegezegd als zeker is dat de toezeggingen kunnen worden gefinancierd.

Operationeel risico

Het operationeel risico is het risico waarbij er sprake is van ondoelmatige of onvoldoende doeltreffende procesinrichting dan wel procesuitvoering bij SPEY. SPEY documenteert daartoe de processen en identificeert de bij de uitvoering van die processen optredende risico's en de met het oog daarop getroffen beheersmaatregelen in de Risk Control Matrix. Het stelsel van administratieve organisatie en interne beheersing (AO/IB) wordt doorlopend aangepast aan ontwikkelingen en nieuwe inzichten, waarbij de adviezen van de externe accountant mede in aanmerking worden genomen.

Risico bij financiële afwikkeling van waardeoverdrachten

Het risico bij financiële afwikkeling van waardeoverdrachten is het risico dat het bij SPEY gefinancierde deel van de aanspraken lager is dan de op grond van de wettelijke regels vastgestelde overdrachtswaarde waardoor SPEY het verschil moet bijbetalen.

Steeds als een werknemer van baan wisselt, kan hij besluiten tot het doen van een waardeoverdracht. De pensioenregelgeving kent hiervoor procedure- en rekenregels. Onderdeel van de rekenregels is de rekenrente. Doordat deze rekenrente jaarlijks wijzigt, kunnen de financiële gevolgen van de afwikkeling van waardeoverdrachten voor SPEY ieder jaar anders zijn. Het Bestuur is zich bewust van dit risico, doch is van mening dat er momenteel geen realistische instrumenten zijn om het af te dekken.

Uitbestedingsrisico

Uitvoering van de deelnemersadministratie (plus uitkeringen) is uitbesteed aan Aegon. De uitvoering van de PBR is uitbesteed aan NNIP en het opstellen van het Uniform Pensioenoverzicht ten behoeve van de PBR is uitbesteed aan Xerox. Het beheer van het eigen vermogen vindt plaats bij NNIP op basis van het bedieningsconcept 'execution only'.

Om de risico's die verband houden met de mogelijk onjuiste uitvoering van het Pensioenreglement te beperken, voert het Pensioenbureau controle uit op de juiste en volledige verwerking van de gegevens in bovengenoemde deelnemers- en financiële administratie. Naar aanleiding hiervan vindt periodiek overleg plaats met de uitvoerders over lopende zaken en verdere aandachtspunten.

Daarnaast monitort SPEY de beheersing van de operationele risico's van de uitvoerders onder andere met behulp van SLA-rapportages en 'third party reporting' (ISAE 3402). De doelstelling van een ISAE 3402-rapport is de klant zekerheid te geven over de opzet, het bestaan en de werking van de interne beheersing, voor zover relevant voor de betrouwbaarheid van financiële rapportages aan klanten. Naast de risicoanalyse moet het ISAE 3402-rapport een managementverklaring bevatten. Hierin bevestigt de directie van de serviceorganisatie dat het beschreven beheersingsraamwerk voldoende is om de geïdentificeerde risico's te beheersen. Daarnaast bevestigt de directie dat de beschreven maatregelen gedurende de afgelopen periode voldoende effectief zijn geweest. Een belangrijk aandachtspunt hierbij is dat de directie moet aantonen dat zij voldoende onderbouwing heeft voor het afgeven van deze verklaring. Het ISAE 3402-rapport wordt door een registeraccountant gecontroleerd en van een verklaring voorzien.

Het personeelsbeheer van het personeel dat in dienst is van SPEY is uitbesteed aan EY. Hiertoe is een Uitbestedingsovereenkomst opgesteld.

Kostendekkingsrisico

De werkgever financiert een deel van de pensioenuitvoeringskosten op omslagbasis, hetgeen wil zeggen dat de werkgever jaarlijks als onderdeel van de premie een bedrag betaalt ter dekking van de kosten van dat jaar. In theorie bestaat de kans dat als de werkgever zou wegvallen, de kosten voor rekening van SPEY komen. Het Bestuur heeft dit risico geaccepteerd.

In dat verband heeft het Bestuur als onderdeel van de technische voorzieningen een additionele kostenvoorziening opgenomen, die betrekking heeft op de door SPEY geschatte kosten die naar verwachting gemaakt zullen worden in geval van liquidatie van SPEY en na discontinuïteit van de onderneming. De achtergrond van het vormen van deze kostenvoorziening is dat in die situatie de nog te maken kosten niet meer bij werkgever(s) in rekening kunnen worden gebracht.

2.4.4 Beleggingen (Algemene Reserve)**Terugblik beleggingen in 2015****Economie**

De groei van de wereldeconomie bedroeg in 2015 2,9%. Deze min of meer stabiele groei trad op tegen de achtergrond van uiteenlopende ontwikkelingen. In de ontwikkelde landen nam de groei toe van 1,5% in 2014 naar circa 1,9%. Het groeitempo in de opkomende landen nam af van 5,1% in 2014 naar 4,1%. De wereldwijde inflatie stabiliseerde in 2015 op een laag niveau, als gevolg van onbenutte capaciteit en aanzienlijk lagere grondstoffenprijzen.

Het voorzichtige herstel in de ontwikkelde landen zette door dankzij een veerkrachtige private sector. De consumptie en de huizenmarkt profiteerden in deze regio van de aantrekkende arbeidsmarkt, de lage energieprijzen en een accommoderend monetair beleid. De export en de industriële productie vertraagden in vele landen vanwege de zwakkere buitenlandse vraag.

De groei in de opkomende markten zwakte voor het vijfde jaar op rij af. Debet hieraan waren een tragere groei in China, dalende grondstoffenprijzen, lage winstmarges, hoge schulden in de private sector, het uitblijven van politieke hervormingen en kapitaaluitstroom. In de opkomende markten was de verslechtering vooral zichtbaar in de grondstoffen-producerende landen, zoals Brazilië en Rusland. De vertraging in China zette door. Meer bedrijvigheid in de dienstensector en een sterke consumptie wisten de structurele zwakte in de industriële sector en in de investeringen slechts deels te compenseren. India was van de opkomende markten één van de weinige positieve uitzonderingen.

Het aanbodoverschot van olie in de wereld zorgde in 2015 andermaal voor een sterke daling van de olieprijs. Na de forse daling van de olieprijs in 2014 van 66%, daalde de prijs van een vat Brent-olie in 2015 tot onder de \$40, een daling van 30%. De daling van de olieprijs was goed voor de groei in een groot aantal olie-importerende landen, maar nadelig voor de bedrijvigheid in olieproducerende landen.

De lage wereldwijde groei, lage inflatie en hoge volatiliteit van de financiële markten droegen bij aan een klimaat van laag blijvende rentes. De Amerikaanse Federal Reserve verhoogde de rente in december voor het eerst in ruim negen jaar, op basis van meer vertrouwen in de groei- en inflatievooruitzichten voor de VS. De ECB kwam in maart 2015 met een opkoopprogramma voor vooral staatsobligaties. In december werd het programma verlengd en uitgebreid. De ECB gaf aan actie te blijven ondernemen totdat de inflatie weer ongeveer 2% bedraagt. De Japanse centrale bank kwam ook met een opkoopprogramma om de inflatie structureel te verhogen. De centrale banken van China en India verlaagden de rente in 2015 meerdere keren om de economische vertraging bij een dalende inflatie tegen te gaan.

Financiële markten

De volatiliteit nam toe door zorgen over de richting van het monetaire beleid in de VS, de vertraging in China, de Griekse crisis, de vluchtelingenstroom in Europa, de Britse verkiezingen, de minidevaluatie in China in de zomer, het gewapende conflict in Syrië en de terreuraanslagen in Parijs. De scherpe daling van de olie- en grondstoffenprijzen had op zijn beurt weerslag op producenten en zorgde op de financiële markten voor risicoaversie en beweeglijke koersen.

De rendementen van de verschillende beleggingscategorieën werden sterk beïnvloed door schommelingen op de valutamarkten. De euro verloor 10% versus de dollar, 5% ten opzichte van het pond en 9% versus de yen. De dollar steeg ook sterk ten opzichte van de valuta's van grondstoffenproducerende landen en van de meeste opkomende landen.

Daarnaast was het een beweeglijk jaar voor aandelen. Eurobeleggers behaalden in 2015 niettemin een rendement op wereldwijde aandelen van 10%, na stijgingen van 16% in 2014 en 14% in 2013. De aandelenwinsten in euro's waren echter vooral het gevolg van de zwakke euro ten opzichte van de Amerikaanse dollar. In dollars gemeten daalden aandelen met 1% in 2015.

De Europese markten deden het in 2015 over het algemeen goed, gesteund door een sterke winst- en dividendgroei, een toenemend ondernemersvertrouwen en een accommoderend monetair beleid. Amerikaanse aandelen bewogen zijwaarts, door een negatieve winstgroei, hoge waarderingen en een krasser monetair beleid. Japanse aandelen stegen in 2015 met 22% in euro's. Deze regioprestatie was gedreven door de gunstige combinatie van toenemende bedrijfswinsten, betere waarderingen en een soepel monetair beleid in Japan.

De rentes op langlopende Duitse en Amerikaanse obligaties bleven in 2015 per saldo nagenoeg onveranderd. Zorgen over de mondiale economie en opkoopprogramma's in de eurozone en Japan zorgden voor neerwaartse druk op de rentes, terwijl het sterke economische momentum en de beweging naar normalisatie van de rente in de VS tegenwicht boden. De uiteenlopende vooruitzichten voor het monetaire beleid leidden tot een sterke stijging van het verschil tussen de korte rentes in de VS en de eurozone. Staatsleningen uit de periferie van de eurozone deden het beter dan Duitse Bunds. Deze landen profiteerden van de overeenkomst in de zomer tussen Griekenland en haar schuldeisers, sterke economische cijfers en de verwachting van meer ECB-opkopen.

Grondstoffen hadden zwaar te lijden van de verwachte hogere rentes in de VS, de structurele afname van de vraag en het wereldwijde overaanbod. De olieprijs werd gedrukt door de lagere vraag en het uitblijven van productiebeperkingen. De Bloomberg Commodity Spot-index behaalde een jaarrendement van -16% in euro's.

Aandelen indices (*)

	2015
MSCI World	10,4%
MSCI US	12,9%
MSCI Europe	8,8%
MSCI Japan	22,4%
MSCI Emerging markets	-4,9%
MSCI Developed Asia ex Japan	2,1%

(*) Total return indices (in euro) Bron: Thomson Reuters Datastream, NNIP (31-12-2015)

Algemeen beleid Pensioenfond

Het Bestuur beheert de beleggingen die tegenover de Algemene Reserve staan en neemt de strategische en tactische beslissingen die hiermee verband houden. De voorbereidingen ten aanzien van de vormgeving van het beleggingsbeleid besteedt zij uit aan de Beleggingscommissie. De operationele uitvoering is op basis van "execution only" via NNIP uitbesteed aan een aantal beleggingsfondsen. Voor het voorbereiden van de beleggingsbeslissingen laat de Beleggingscommissie en/of het Bestuur zich naar behoefte van advies dienen.

De Algemene Reserve dient voor het opvangen van risico's en onvoorziene kosten, alsmede als bron voor de financiering van eventuele indexatie van pensioenen. De tegenover de Algemene Reserve staande beleggingen waren initieel in twee onderdelen gesplitst, met voor ieder onderdeel een eigen beleggingsbeleid, om daarmee het indexatiebeleid te optimaliseren. Het eerste onderdeel diende om eventueel de optie uit te oefenen om op enig moment terug te keren naar een Gesepareerd Beleggingsdepot (met winstdeling achteraf). Het beleggingsbeleid voor dit onderdeel was er (mede) op gericht om de uitoefening van deze optie mogelijk te maken op het moment dat het Bestuur dit wenselijk zou achten. Het tweede onderdeel was ervoor bedoeld om (tezamen met het eerste onderdeel) het indexatiepotentieel van SPEY te optimaliseren.

Omdat het steeds minder opportuun is dat op korte termijn de optie wordt uitgeoefend om terug te keren naar een Gesepareerd Beleggingsdepot (met winstdeling achteraf) en de gehele Algemene Reserve bedoeld is om het indexatiepotentieel van SPEY te optimaliseren, heeft het Bestuur besloten om beide onderdelen samen te voegen, wat begin november 2015 is uitgevoerd.

Door deze samenvoeging ziet de strategisch mix er ultimo 2015 als volgt uit:

Asset class	Percentage strategisch	Bandbreedte	Beleggingsfonds	Benchmark
Low risk assets	36,9%	28%-48%		
Euro Government Bonds	2,2%		BlackRock Euro Government Bond Index Fund	Citygroup Euro Government Bond Index
Euro Long Duration	13,1%		Vanguard 20+ Year Euro Treasury Index Fund	Barclays Euro Aggregate treasury 20+ Year Index (AA- and above)
Euro Inflation Linked	9,8%		Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond Index Fund	Barclays Eurozone Inflation-Linked Bond Index
Money market	11,7%		BNP Paribas InstiCash EUR	Niet van toepassing
Spread products	27,2%	17%-37%		
Euro Corporates	10,5%		BlackRock Euro Credit Bond Index Fund	Citygroup EuroBIG ex EGBI Index
EMD LC	10,7%		Stone Harbor Emerging Markets Local Currency Debt	J.P. Morgan GBI-EM Global Diversified
Global HY	6,1%		Nordea 1 US High Yield Bond HX Fund	Merrill Lynch US High Yield Master II Index
Other risk assets	35,9%	30%-50%		
Global Equity	23,2%		BlackRock Developed World Index	MSCI World Index
Emerging Markets Equity	3,9%		Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund	Morgan Stanley Capital International("MSCI") Emerging Markets Index
Real Estate	8,8%		Kempen (Lux) Global Property Fundamental Index Fd	GPR Global Property Fundamental Index
Commodities	0,0%			

Door scheefgroei in de beleggingsportefeuille of door verandering in het risicoprofiel kan het zijn dat de werkelijke beleggingsmix buiten de door het Bestuur vastgestelde bandbreedtes treedt en dus teveel afwijkt van de strategische mix. Er dient dan een rebalancing van de portefeuille plaats te vinden.

Ten aanzien van de bandbreedtes heeft het Bestuur besloten dat de Beleggingscommissie het mandaat heeft om in het geval van een noodscenario, zoals een dreigende beurscrash, tot 100% in 'Low risk assets' te kunnen gaan (en logischerwijs voor 0% in 'Spread products' en 'Other risk assets').

De strategische mix wordt jaarlijks geëvalueerd (zie hierna), maar kan, indien nodig vanwege bijzondere ontwikkelingen, na advies van de Beleggingscommissie en gestructureerde besluitvorming van het Bestuur, ook tussentijds worden aangepast.

Gegeven de door het Bestuur gekozen strategische mix doet de Beleggingscommissie een verzoek tot het maken van een shortlist van mogelijke beleggingsfondsen bij NNIP (Altis). De fondsen worden door NNIP (Altis) voorgelegd aan de Beleggingscommissie en zo nodig schriftelijk of mondeling toegelicht. Vervolgens worden ze door de Beleggingscommissie als mogelijke fondsen (waarin belegd kan worden) gepresenteerd aan het Bestuur. Het Bestuur besluit vervolgens in welke fondsen kan worden belegd.

De Beleggingscommissie evalueert maandelijks de tactische mix. De Beleggingscommissie heeft de bevoegdheid om zonedig de tactische mix binnen de daarvoor door het Bestuur vastgestelde bandbreedtes aan te passen. Als dit plaatsvindt, wordt dat op de eerstvolgende bestuursvergadering toegelicht. Indien er bijzondere ontwikkelingen zijn die maken dat tussentijdse aanpassingen in het beleggingsbeleid moeten plaatsvinden, kan aanpassing van de tactische mix ook tussentijds door de Beleggingscommissie plaatsvinden.

Strategische en tactische mix

Uit de (aanvangs)haalbaarheidstoets volgt een geschat pensioenresultaat. Het beleggingsbeleid wordt vervolgens zodanig vastgesteld dat een maximaal rendement (indexatieresultaat) kan worden behaald met een voor het Bestuur acceptabel risico (uitgedrukt in het pensioenresultaat at risk). Op deze wijze wordt de koppeling gelegd tussen de risicohouding en het beleggingsbeleid.

Om zorg te dragen voor overeenstemming tussen doelstellingen en risico's wordt jaarlijks de strategische allocatie herijkt c.q. gereviewd. In 2015 is de ALM-analyse met de meest recente informatie en inzichten uitgevoerd met de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De indexatie portefeuille en de beschermd vermogen portefeuille worden samengevoegd.
- Er wordt gestuurd op 'pensioenresultaat en 'pensioenresultaat at risk' als leidende maatstaf, onder restrictie van een acceptabele "dekkingsgraad at risk". Aanvullend wordt gekeken naar indexatie en dekkingsgraad ontwikkeling.
- Nieuwe asset classes mogen worden meegenomen in het voorstel onder de voorwaarde dat ze passen bij de situatie en overtuigingen van SPEY.
- Evaluatie van uitkomsten op een horizon van 15 jaar.

Rekening houdend met het rendement en risico is aan NNIP gevraagd om een verzameling efficiënte beleggingsportefeuilles voor te stellen. Op basis van die voorstellen heeft het Bestuur besloten voor de volgende verdeling van de bouwstenen en de verdeling binnen de bouwstenen:

Verdeling bouwstenen:

- Low risk assets: 30%;
- Spread products: 30%;
- Other risk assets: 40%.

Dit heeft geleid tot de volgende strategisch mix. De transitie naar die mix vindt plaats in 2016.

Asset class	Percentage strategisch	Totaal
Low risk assets	30,0%	100%
Euro Government Bonds	6,0%	20%
Euro Long Duration	7,0%	24%
Euro Inflation Linked	8,0%	26%
Money market	9,0%	30%
Spread products	30,0%	100%
Euro IG Credit	4,5%	15,2%
Global IG Credit	7,0%	22,8%
EMD LC	7,0%	24,0%
EMD HC	5,0%	16,0%
Global HY	6,5%	22,0%
Other risk assets	40%	100%
Global Equity	26,0%	64,0%
Emerging Markets Equity	4,0%	10,5%
Listed Real Estate	10,0%	25,0%
Commodities	0,0%	0,0%

Bij de keuze van de strategische mix is rekening gehouden met:

- Beperking van in- en uittreedkosten (zoveel mogelijk).
- Verlaging duration low risk vanwege lage renteomgeving en de gewenste vermindering van de gevoeligheid voor een (sterke) stijging van de rente.
- Meer spreiding in de spread portefeuille.

Rendement boekjaar

Het rendement over de Algemene Reserve was € 4,4 miljoen positief (2014 € 18,3 miljoen positief), zijnde 2,7% van het eigen vermogen (2014: 12,5%). De fee voor NNIP bedraagt 0,30% over het totaal beheerde vermogen, onder verrekening van eventuele door NNIP bedongen kortingen op beheerfees van fondsen waarin wordt belegd.

Het Pensioenfonds neemt, wanneer hiertoe aanleiding is, tactische posities in ten opzichte van de strategische beleggingsmix. De reden hiervan kan zijn reductie van het risico, kostenbeheersing door beperking van het aantal transacties of zicht op een gunstiger rendement. SPEY wordt daarbij geadviseerd door NNIP.

De afwijkingen kunnen betrekking hebben op de allocatie tussen de categorieën beleggingen (low risk assets, spread products of other risk assets) of binnen een bepaalde categorie.

Gedurende bepaalde perioden in 2015 heeft SPEY de beleggingen voorzichtiger over de categorieën verdeeld ten opzichte van de strategische mix. Met name heeft SPEY meer low risk assets aangehouden en minder aandelen en vastgoedaandelen. Dat heeft rond € 166.000 meer opgeleverd dan wanneer SPEY strak de strategische mix had aangegeven.

Binnen de categorie low risk assets heeft SPEY minder beleggingen aangehouden met een lange looptijd vanwege de extreem lage rentestand gedurende het jaar. Dit heeft rond € 68.000 minder opgeleverd dan de strategische mix zou hebben opgeleverd.

Binnen de categorie other risk assets zijn minder aandelen opkomende markten en minder vastgoedaandelen aangehouden en meer wereldwijde aandelen. Dit heeft rond € 412.000 meer opgeleverd dan de strategische mix zou hebben opgeleverd.

In totaal hebben de tactische posities ongeveer 33 basispunten bijgedragen aan het rendement.

De performance per categorie bedroeg in 2015 als volgt:

Beleggingsfonds	Rendement	Lopende Kosten Ratio
Low risk assets		
BlackRock Euro Government Bond Index Fund	1,61%	0,08%
Vanguard 20+year Euro Treasury	-1,54%	0,15%
Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond Index	2,38%	0,15%
BNP Paribas Insticash Fund EUR	-0,05%	0,07%
Spread products		
BlackRock Euro Credit Bond Index Fund	0,02%	0,08%
Nordea US High Yield Bond Fund	-6,71%	0,60%
Stone Harbor Inv Emerging Markets Local	-5,60%	0,62%
Other risk assets		
BlackRock Developed World Index Fund	10,54%	0,07%
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund I	-5,28%	0,27%
Kempen Int Funds Global property	8,43%	0,41%

Maatschappelijk verantwoord beleggen

Het beleggingsproces is voor een groot deel uitbesteed. Het ESG⁷-beleid van SPEY bestaat hierin dat bij de selectie van de partijen waaraan wordt uitbesteed het ESG-beleid van deze partijen een belangrijk selectiecriteria is.

Het ESG-beleid van de partijen waaraan is uitbesteed voldoet aan hoge eisen en is hierna toegelicht. Alle beleggingen van SPEY lopen via deze partijen en zijn dus onderhevig aan het geschetste ESG-beleid.

Basisregeling

De pensioenaanspraken en -rechten zijn door middel van 5-jarig RSK-contract tot en met 2017 bij Aegon verzekerd. De aan Aegon verschuldigde vergoedingen die samenhangen met dit verzekeringscontract worden derhalve geheel onder verantwoordelijkheid van Aegon belegd. Bij het selectieproces dat aan de gunning aan Aegon vooraf is gegaan, is het beleid ten aanzien van maatschappelijk verantwoord beleggen een van de aandachtspunten geweest van het Bestuur. Hieronder geven wij kort weer wat het huidige beleid van Aegon is met betrekking tot maatschappelijk verantwoord beleggen.

"Aegon streeft naar een duurzame beleggingsportefeuille, volgens de richtlijnen van de Principles for Responsible Investment van de Verenigde Naties (UNPRI). Het gaat om een aantal beginselen op het gebied van milieu, sociale omstandigheden en goed ondernemingsbestuur voor de beleggingspraktijk. Daarnaast geldt dat Aegon alleen beleggingen selecteert die in overeenstemming zijn met haar gedragscode. Respect voor het milieu, de mensenrechten en de volksgezondheid zijn daarbij belangrijke criteria. Daarnaast doet Aegon geen zaken met bedrijven die zich bezighouden met de productie van controversiële wapens, zoals clustermunities en landmijnen.

Met bedrijven die zich schuldig maken aan corruptie, milieuschade of mensenrechtenschendingen, gaat Aegon een actieve, kritische dialoog aan. Via deze dialoog willen ze hen bewegen hun gedrag te veranderen. Als ze niet bereid zijn hun activiteiten in lijn te brengen met de gedragscode van Aegon, komen ze op de uitsluitingslijst. De bedrijven op deze lijst sluit Aegon direct uit van alle actieve beleggingen. Op deze lijst staat ook een aantal landen. Staatsobligaties en andere leningen van de overheden in deze landen zijn eveneens uitgesloten van investeringen.

⁷ In plaats van 'duurzaamheid' wordt veelal gesproken over 'ESG'. Deze afkorting staat voor Environmental, Social & Governance. Het houdt in dat factoren als energieverbruik, klimaat, beschikbaarheid van grondstoffen, gezondheid, veiligheid en goed ondernemingsbestuur worden meegewogen bij de selectie en het beheer van deelnemingen in bedrijven.

Het stembeleid is een van de instrumenten die Aegon inzet bij engagement. Aegon Investment Management BV (AIM) beheert de beleggingen van Aegon. Als aandeelhouder kan AIM invloed uitoefenen op de bedrijven waarin Aegon belegt. Om dat op een verantwoorde manier te kunnen doen, hebben ze een stembeleid vastgesteld. Zowel het stembeleid als de stemverslagen zijn beschikbaar. Het stembeleid van Aegon is vastgesteld door Aegon Nederland NV in april 2004 en herzien in 2009. Dit stembeleid kan onderhevig zijn aan wijzigingen."

PensioenBijspaarRegeling en Algemene Reserve

De PBR wordt uitgevoerd door NNIP door middel van het product 'Mijn Pensioen'. Tevens belegt het Bestuur de Algemene Reserve via NNIP op basis van het bedieningsconcept 'execution only'. Dat betekent dat NNIP (via Altis) de voorselectie doet van de fondsen waarin SPEY kan beleggen. Ook bij NNIP heeft het Bestuur aangegeven dat zij hecht aan maatschappelijk verantwoord beleggen en dat zij van NNIP verwacht dat zij daar bij hun selectie van beleggingsfondsen rekening mee houden.

NNIP merkt op dat binnen Altis uitvoerig gekeken wordt naar duurzaamheid, waarbij de volgende zaken met name aan de orde komen:

- Opstellen en onderhouden van Altis specifieke ESG-Questionnaire, waarbij wordt gekeken naar:
 - ESG- beleid in algemene zin (o.a. ESG-beleid, toegewijd personeel, uitsluitingenlijst).
 - Governance qua bedrijfsethiek (o.a. Code of Conduct, ondertekenaar van principes, overtuigingen).
 - Governance qua actief aandeelhouderschap (o.a. stembeleid, engagement).
 - Samenstelling directie en beloningsbeleid (o.a. overzicht beloning directie, onafhankelijkheid en integriteit van beloningsproces).
 - Milieubeleid (o.a. verenigingen, CO2 neutraal).
 - Sociaalbeleid (o.a. vakbewegingen, controversiële landen).
- Beoordelen van vermogensbeheerders op ESG-score⁸.
- Beoordelen van strategieën op ESG-score.
- 'Look through' duurzaamheidsanalyse.
- Integratie van ESG-toepassingen.
- Onderhouden van contacten met ESG-beoordelaars (zoals bijvoorbeeld Sustainalytics).

⁸ Door Altis uitgedrukt in een score van 1 tot 10.

Specifiek zijn de ESG-kenmerken voor de portefeuille van SPEY als volgt:

Fonds	ESG-Score Totaal	UN PRI ondertekend	Uitsluitingenlijst
BlackRock Developed World Index Fund	7,0	Ja	Nee
BlackRock Euro Credit Bond Index Fund	7,0	Ja	Nee
BlackRock Euro Government Bond Index Fund	7,0	Ja	Nee
BNP Paribas Insticash Fund EUR	7,5	Ja	Uitsluitingenlijst m.b.t. controversiële wapens uitgerold voor brede fondsenpalet.
Kempen Int Funds Global property	7,5	Ja	Uitsluitingenlijst m.b.t. controversiële wapens en UN Global Compact uitgerold voor brede fondsenpalet.
Nordea US High Yield Bond Fund	8,0	Ja	Uitsluitingenlijst m.b.t. controversiële wapens uitgerold voor brede fondsenpalet.
Stone Harbor Inv Emerging Markets Local	5,5	Ja	Nee
Vanguard Emerging Markets Stock Index Fund	7,0	Ja	Nee
Vanguard Eurozone Inflation-Linked Bond Index	7,0	Ja	Nee
Vanguard 20+year Euro Treasury	7,0	Ja	Nee

2.4.5 Pensioenen

Hoogte franchise en ANW-hiaatpensioen

Ter bepaling van de pensioengrondslag wordt als franchise voor 2015 € 16.658 gehanteerd. Op voorstel van de werkgever is besloten de salarissen en de franchise ieder jaar op 1 oktober aan te passen. Per 1 oktober 2015 is de franchise gewijzigd naar € 16.753. Het ANW-hiaatpensioen bedroeg in 2015 € 14.659 per jaar indien de begunstigde geen recht had op de (wettelijke) uitkering uit hoofde van de ANW.

Premie

De kernpunten van de afspraken die tussen Ernst & Young en de ondernemingsraad gemaakt zijn over de pensioenregeling betreffen:

- Ter compensatie voor de overdracht van alle risico's door de werkgever is in de premie een opslag opgenomen.
- De premie voor 2015 (en 2016) is vastgesteld op 14% van de pensioengevende salarissen. Na aftrek van drie procentpunt voor het dragen van risico's resteert 11% voor de opbouw van pensioen en de verzekering van het risico op overlijden en arbeidsongeschiktheid.

Ten aanzien van het premiebeleid zijn de volgende uitgangspunten gehanteerd:

- De pensioenregeling is tot en met 31 december 2017 verzekerd bij Aegon.
- De premie, die door de werkgever wordt voldaan, wordt geacht de kosten ten aanzien van coming service koopsommen, risicopremies, excasso-, administratie- en uitvoeringskosten te dekken.

In totaal bedraagt de feitelijke premie in 2015 € 27,1 miljoen (2014 € 25,5 miljoen). De kostendekkende en feitelijke premie over 2015 is als volgt samengesteld:

(in miljoenen euro)	2015	2014
Coming service opbouw (netto)	18,3	17,8
Risicopremies partner- en wezenpensioen	0,9	1,0
Opslag excassokosten	0,3	0,3
Risicopremies premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	0,9	0,7
Administratiekosten	1,2	1,1
(M)VEV-opslag	0,2	0,2
Totaal kostendekkende premie	21,8	21,1
Beschikbaar voor het dragen van risico's	5,3	4,4
Totaal feitelijke premie	27,1	25,5

SPEY maakt geen gebruik van de mogelijkheid een gedempte kostendekkende premie te hanteren.

Het is een verzekerd pensioenfonds toegestaan om de premie die met de verzekeraar is overeengekomen te beschouwen als het onderdeel van de kostendekkende premie die actuarieel nodig is in verband met de aangroei van verplichtingen. SPEY dient wel een opslag voor het eigen vermogen en de uitvoeringskosten mee te nemen bij het vaststellen van de kostendekkende premie. De aldus vastgestelde kostendekkende premie bedraagt voor SPEY € 21,8 miljoen. De feitelijke premie is hoger dan deze kostendekkende premie, waardoor er geen sprake is van premiekorting.

Communicatie

Aan de wettelijke vereisten ten aanzien van communicatie, waaronder in het bijzonder de tijdigheid en juistheid van het Uniform Pensioenoverzicht, is in 2015 voldaan. Onze communicatie-uitingen met betrekking tot de toegekende indexatie richting de deelnemers zijn in lijn met de geldende Toeslagenmatrix⁹.

Wet pensioencommunicatie

De Wet pensioencommunicatie, die 1 juli 2015 gefaseerd is ingegaan, dient er voor te zorgen dat pensioeninformatie voortaan beter zal aansluiten op het doel: de deelnemer in staat stellen om een goede financiële planning voor zijn oude dag te maken. Alle informatie die pensioenuitvoerders geven moet aansluiten op de behoeften van deelnemers en correct, duidelijk en evenwichtig zijn. Daarnaast bevat de wet bepalingen die gericht zijn op het beter inzichtelijk maken van persoonlijke risico's, het makkelijker vergelijken van pensioenregelingen, het inzichtelijker maken van de keuzemogelijkheden en het bieden van handelingsperspectief.

De wet introduceert in dit kader de term evenwichtig. Alle kanten moeten belicht worden; ook risico's en beperkende voorwaarden. Er moet sprake zijn van balans:

- Alle relevante voor- en nadelen van de regeling moeten worden gegeven.
- De nadelen moeten even goed uitgelegd worden als de voordelen.
- Afzwakking van nadelen moet worden vermeden.

SPEY heeft in dat kader een volledig nieuwe website ontwikkeld, die in 2016 live is gegaan. Onderdeel van de website is het zogenoemde Pensioen 1-2-3 (zie meer onder 3.4.7 Vooruitblik).

⁹ Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling, artikel 6.

Klachtenbehandeling

In 2015 zijn geen klachten binnengekomen bij het Bestuur. Bij de behandeling van klachten wordt de Interne beroepsprocedure gevolgd. De Interne beroepsprocedure houdt in dat een belanghebbende zich schriftelijk tot het Bestuur kan wenden met een klacht, waarbij het Bestuur is gehouden om de ingediende klacht te onderzoeken en desgevraagd de belanghebbende in de gelegenheid te stellen gehoord te worden.

Bij het behandelen van de klachten wordt onderscheid gemaakt tussen klachten met een incidenteel en klachten met een structureel karakter. Indien een klacht een structureel karakter heeft, worden vergelijkbare dossiers onderzocht, dienovereenkomstig behandeld en zonodig op gelijke wijze gehonoreerd.

Het Bestuur brengt zijn oordeel schriftelijk ter kennis van de belanghebbende.

Pensioenregister

De website www.mijnpensioenoverzicht.nl biedt een totaalbeeld van het via het werk opgebouwde pensioen (inclusief PBR) en de AOW. Mijnpensioenoverzicht.nl voorziet in een bruto/netto-overzicht, zodat deelnemers ook kunnen zien wat zij straks netto aan pensioen en AOW ontvangen. Ook kan men raadplegen hoeveel nabestaandenpensioen is opgebouwd na overlijden. Niet te zien is wat men zelf bijvoorbeeld via een koopsompolis geregeld heeft.

Mijnpensioenoverzicht.nl is een uitvraagstelsel en geen database. De informatie wordt opgehaald uit de systemen van de betreffende pensioenuitvoerders, die verantwoordelijk zijn voor de inhoud van de aangeleverde informatie.

Het inloggen gebeurt met DigiD, waarmee de privacy is gegarandeerd. Na het raadplegen worden de gegevens op de website weer gewist. De website is tot stand gekomen onder verantwoordelijkheid van de Stichting Pensioenregister, waarin pensioenfondsen, pensioenverzekeraars en de Sociale Verzekeringsbank zijn vertegenwoordigd.

Financieel Toetsingskader (FTK)

De Staatssecretaris gaf de knelpunten in het voormalig FTK weer in vijf zogenaamde "Beleidsconclusies":

1. Abrupte omvangrijke kortingen dienen zoveel mogelijk te worden voorkomen. Het in de tijd gespreid verwerken van mee- en tegenvallers is wenselijk. Daarbij moet tegelijkertijd worden voorkomen dat maatregelen uit worden gesteld.
2. Het beleggingsbeleid dat gericht is op het realiseren van een geïndexeerd pensioen, dient niet in de knel te komen door de vaste looptijd van het langetermijn herstelplan.
3. Het is wenselijk de invloed van dagkoersen in het FTK te voorkomen zodat bij financiële sturing van pensioenfondsen meer stabiliteit kan worden bereikt.
4. Het FTK dient de volatiliteit in de premie niet te vergroten. Anders gezegd, de eis dat de premie dient bij te dragen aan herstel, dient te vervallen.
5. De wettelijke zekerheidsmaatstaf van 97,5% vereist een hogere buffer.

Deze beleidsconclusies hebben geleid tot aanpassingen van het FTK. Het uitgangspunt is één type contract, met als kern de bestaande uitkeringsovereenkomst met nominale aanspraken en voorwaardelijke indexatie. Er wordt een 'beleidsdekkingsgraad' geïntroduceerd die gelijk is aan het voortschrijdend gemiddelde van de actuele dekkingsgraden over 12 maanden. De gevolgen van schokken worden over een langere periode verspreid. Daarnaast worden maatregelen genomen die voorkomen dat te snel wordt overgegaan tot indexatie.

Zo wordt bij bepaling van de mate van indexatie de eis opgelegd dat de omvang van het eigen vermogen boven de toeslagdrempel van 110% zodanig is dat hieruit naar verwachting naar de toekomst toe een permanente toeslag van diezelfde hoogte kan worden gefinancierd. De kosten van deze fictieve toekomstige indexatie worden bepaald door de indexatiekasstroom contant te maken tegen de

discontovoet die maximaal gelijk is aan de parameter verwacht rendement beursgenoteerd aandelen (in 2015: 6,75% netto). Tevens worden aanvullende, strikte regels gesteld ten aanzien van inhaalindexatie. Voor volledig herverzekerde fondsen geldt de benoemde indexatieregels niet. SPEY heeft deze indexatieregels toch deels overgenomen in zijn indexatiebeleid (zie hieronder onder indexatie).

De haalbaarheidstoets wordt ingevoerd ter vervanging van de continuïteitsanalyse en de consistentietoets. Met de haalbaarheidstoets moet een fonds bij aanvang aantonen dat het verwachte pensioenresultaat in voldoende mate aansluit bij de gewekte verwachtingen over het pensioenresultaat. Indien het fonds dit niet kan aantonen zal de financiële opzet moeten worden aangepast.

Daarnaast moet het fonds de maximale bandbreedte tot het pensioenresultaat in een slechtweersscenario bepalen. Deze bandbreedte is afhankelijk van de risicohouding van het fonds.

De haalbaarheidstoets dient jaarlijks plaats te vinden. De kwalificatie wanneer 'nog wel' of 'niet meer' wordt aangesloten bij de gewekte verwachtingen is primair aan het Bestuur en de partijen bij het arbeidsvoorwaardenoverleg.

Haalbaarheidstoets

SPEY voert conform de Pensioenwet periodiek een haalbaarheidstoets uit die op basis van een stochastische analyse inzicht geeft in de samenhang tussen de financiële opzet, het verwachte pensioenresultaat en de risico's die daarbij gelden.

Er is een aanvangshaalbaarheidstoets uitgevoerd vóór 1 oktober 2015 en er wordt jaarlijks een haalbaarheidstoets uitgevoerd vóór 1 juli. SPEY voert tevens een aanvangshaalbaarheidstoets uit bij uitvoering van een eventuele nieuwe pensioenregeling en bij significante wijzigingen van de pensioenregeling.

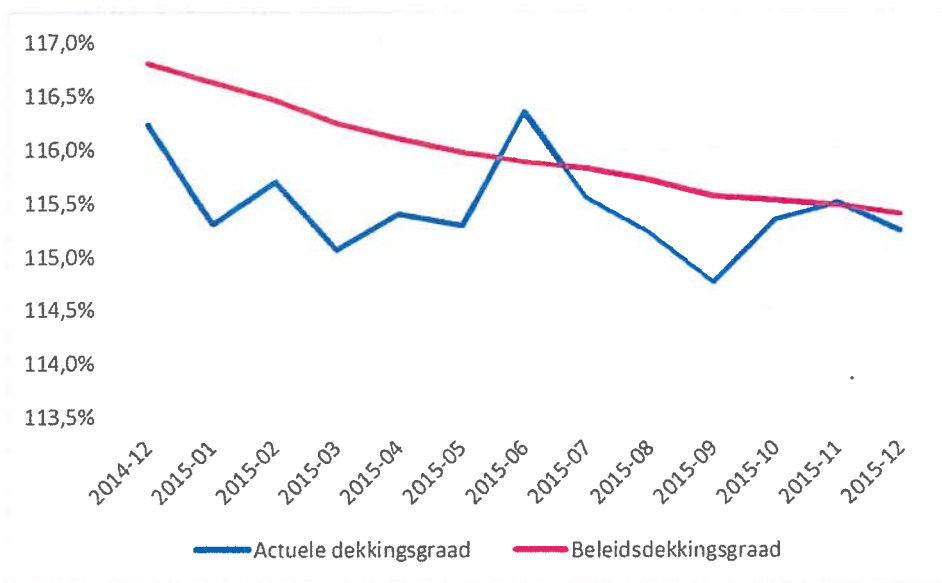
De aanvangshaalbaarheidstoets heeft laten zien dat het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door SPEY gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft. Het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario wijkt niet teveel af van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, waarbij SPEY hiervoor de maximale afwijking heeft vastgesteld op 25%.

Bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets wordt vanuit de feitelijke financiële positie van SPEY geëvalueerd in hoeverre de haalbaarheidstoets laat zien dat het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau boven de door SPEY gekozen ondergrens voor dit pensioenresultaat blijft en dat het pensioenresultaat op fondsniveau in het slechtweersscenario niet teveel afwijkt van het verwachte pensioenresultaat op fondsniveau, op basis van de bij de laatste aanvangshaalbaarheidstoets door SPEY gekozen normering bij deze onderdelen.

Indien bij de jaarlijkse haalbaarheidstoets blijkt dat hieraan niet wordt voldaan, treedt SPEY in overleg met de werkgever, ondernemingsraad en het Verantwoordingsorgaan om te bezien of maatregelen genomen moeten worden.

Beleidsdekkingsgraad

De (actuele) dekkingsgraad is de verhouding tussen het totale vermogen en de totale technische voorzieningen van SPEY (zonder toekomstige indexatie). De dekkingsgraad is de graadmeter voor de financiële gezondheid van het fonds. De beleidsdekkingsgraad is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden.

De zogenoemde Ultimate Forward Rate (UFR) voor pensioenfondsen, onderdeel van de rekenrente waarmee pensioenfondsen de waarde van hun toekomstige verplichtingen berekenen, is per 15 juli 2015 op een andere manier bepaald. Als gevolg van de wijziging van de UFR resulteren lagere rentewaarden tussen looptijd 20 en 60 jaar. Door de waardering tegen een lagere rente leidt de nieuwe UFR tot een lagere dekkingsgraad.

Daarnaast heeft DNB kennis gegeven van een wijziging van de definitie van (beleids)dekkingsgraad. Deze moet worden vastgesteld op basis van het totale vermogen en de totale technische voorzieningen, dus inclusief die voor risico deelnemer. De PensioenBijspaarRegeling (PBR) verlaagt de te rapporteren dekkingsgraad voor SPEY in 2015 met ongeveer 0,7 procentpunt.

Indexatie

SPEY beschikt, naast de Algemene Reserve, over een risico-opslag in de premie. De risico-opslag in de premie is het verschil tussen de ontvangen premie en de premie die SPEY aan Aegon moet betalen. Deze risico-opslag plus de beleggingsopbrengst over de Algemene Reserve voeden de Algemene Reserve, waaruit een eventuele indexatie wordt betaald.

Uitwerking indexatiebeleid

Na overleg met werkgever, ondernemingsraad en Verantwoordingsorgaan heeft SPEY de jaarlijkse prijsinflatie als maatstaf voor indexatie gekozen. De indexatie is voorwaardelijk vormgegeven. Er bestaat geen automatisch recht op verhoging van de pensioenrechten of pensioenaanspraak. Het toekennen van een indexatie is niet alleen afhankelijk van de financiële positie van SPEY, maar ook van de beslissing van het Bestuur van SPEY om al dan niet de indexatie te verlenen.

De hoogte van de mogelijk te verlenen indexatie wordt in drie stappen bepaald:

1. Berekening van het voor indexatie beschikbare vermogen. Dit bedrag is gebaseerd op de vrije reserve dat uitgaat boven het MVEV.
2. Berekening van de toekomstbestendige indexatie op basis van dit beschikbare vermogen. De verwachte indexatiekasstromen op basis van het totale deelnemersbestand worden hierbij contant gemaakt met de RTS plus een risico-opslag in verband met de beleggingen in zakelijke waarden. Door vervolgens dit bedrag te delen op het voor indexatie beschikbare vermogen, wordt de toekomstbestendige indexatie bepaald.

3. Berekening van de hoogte van de toekomstbestendige indexatie als percentage van de prijsontwikkeling¹⁰, waarna de mogelijk te verlenen indexatie wordt bepaald door het berekende percentage toe te passen op de feitelijk gerealiseerde prijsontwikkeling.

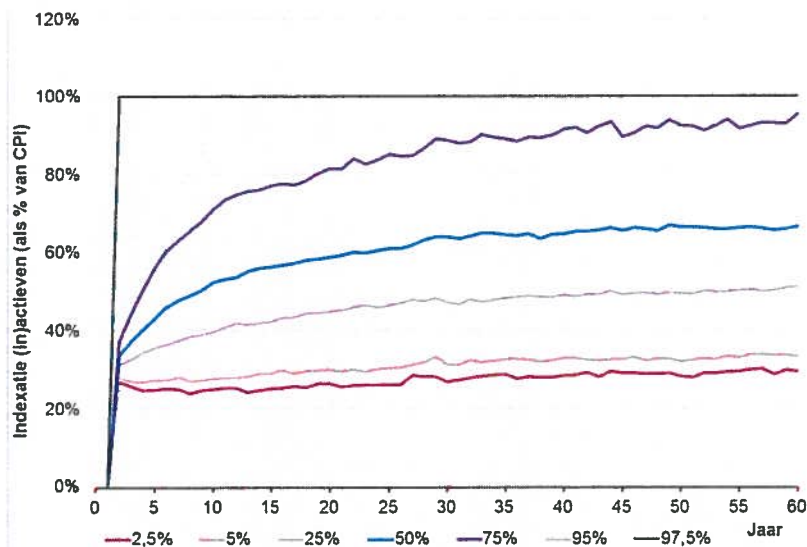
Hieronder is uitgewerkt hoe deze berekening uitpakt voor de indexatie per 1 januari 2016:

Het voor indexatie beschikbare vermogen bedraagt per 31-12-2015:	€ 165,4 miljoen
Contante waarde van de volledige prijsindexatie op lange termijn per 31-12-2015:	€ 606,6 miljoen
De toekomstbestendige indexatie op basis van het beschikbare vermogen bedraagt:	27,3%
De maximaal te verlenen indexatie bedraagt (uitgaande van een CPI Afgeleid (oktober 2014 - oktober 2015) van 0,4%) per 01-01-2016:	0,11%

De aldus bepaalde indexatie geeft aan welke indexatie het Bestuur van SPEY mogelijk kan verlenen. Of, en zo ja welke, indexaties worden verleend wordt door het Bestuur bepaald.

Bij een normale ontwikkeling van de economie verwachten we op langé termijn dat het pensioenresultaat voor de populatie als geheel 80% zal zijn. Dit houdt in dat we de pensioenen op termijn met ongeveer 60% van de inflatie kunnen verhogen. Als de marktomstandigheden belangrijk slechter zijn dan verwacht, dan schatten we dat het pensioenresultaat 25% lager zal zijn. Dit betekent dat we de pensioenen dan met ongeveer 30% van de inflatie kunnen verhogen. We benadrukken hierbij dat de genoemde percentages op basis van de gebruikte scenarioset van DNB op (lange) termijn worden verwacht.

Onderstaande grafiek toont hoe het verwachte scenario (50%) zich in de loop van de tijd ontwikkelt.

Afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad kan extra indexatie worden verleend om misgelopen indexaties in het verleden te compenseren (inhaalindexatie). De ondergrens van waaraf inhaalindexatie kan worden verleend wordt bepaald door het maximum van enerzijds de beleidsdekkingsgraad waarbij volgens de indexatieregel volledige indexatie kan worden verstrekt én anderzijds het vereist vermogen.

Als SPEY over meer vermogen beschikt dan het vermogen dat behoort bij de bedoelde ondergrens dan kan het verschil tussen het feitelijk aanwezige eigen vermogen (afgemeten aan de beleidsdekkingsgraad) en de bedoelde ondergrens in enig jaar voor een vijfde deel worden aangewend voor inhaalindexatie.

¹⁰ De prijsontwikkeling betreft de stijging van het door CBS gepubliceerde consumentenprijsindex voor alle huishoudens (afgeleid), basisjaar 2000 of een daarvoor in de plaats tredende reeks, periode oktober tot oktober (voorafgaand aan het jaar van een eventuele toekenning van indexatie).

In januari 2016 heeft het Bestuur besloten een indexatie per 1 januari 2016 toe te kennen van 0,11%, wat conform het indexatiebeleid is en rekening houdt met een evenwichtige belangenbehartiging van zowel de actieven, de slapers, de pensioengerechtigden als de werkgever. Omdat SPEY niet over meer vermogen beschikt dat behoort bij de bedoelde ondergrens is er geen inhaalindexatie toegekend.

Met de toekenning van de indexatie per 1 januari 2016 is een bedrag van circa € 1,3 miljoen als koopsom gemoeid. Dit bedrag wordt in 2016 als last genomen, omdat na balansdatum tot de indexatie is besloten.

In de periode 2011 tot en met 2015 hebben de volgende indexaties plaatsgevonden:

Jaar	Prijsinflatie	Indexatie
2015	0,70%	0,44%
2014	0,90%	0,55%
2013	2,00%	1,00%
2012	2,30%	2,30%
2011	1,40%	1,65%

2.4.6 Uitvoeringskosten

De uitvoeringskosten bestaan uit kosten pensioenbeheer en vermogensbeheer. De uitvoeringskosten zijn als volgt te specificeren. Hierbij zijn de aanbevelingen van de Pensioenfederatie en de AFM in acht genomen.

Uitvoeringskosten	2015	2014
<i>(Bedragen in miljoenen euro's (tenzij anders vermeld))</i>		
Kosten pensioenbeheer		
Administratie- en excassokosten Aegon	1,1	1,0
Pensioenuitvoeringskosten	0,8	0,7
Totaal	1,9	1,7
Kosten pensioenbeheer per deelnemer (in euro per deelnemer)	€ 313	€ 300
Kosten vermogensbeheer		
Beheerkosten	0,4	0,4
Management fee beleggingsfondsen	0,5	0,4
Prestatieafhankelijke vergoedingen	0,0	0,0
Totaal	0,9	0,8
Kosten vermogensbeheer als percentage van het gemiddeld belegd vermogen	0,55%	0,55%
Aantal deelnemers	2015	2014
Actieven	4.100	3.828
Pensioengerechtigden	1.962	1.847
	6.062	5.675

Kosten pensioenbeheer

De kosten pensioenbeheer bestaan onder meer uit de administratiekosten van de pensioenbeheerder (Aegon) waaraan SPEY de deelnemersadministratie heeft uitbesteed. De administratiekosten zijn gebaseerd op de contractueel overeengekomen opslag op de pensioenpremie voor administratie- en excassokosten. Onder de Pensioenuitvoeringskosten vallen de kosten van het Bestuur en het Pensioenbureau alsmede de toezichtkosten (AFM en DNB) en de kosten voor de accountant en de adviseurs.

Het totaalbedrag aan kosten pensioenbeheer is hoger dan zoals vermeld in de jaarrekening (zie toelichting (17) Overige lasten). Dit komt enerzijds doordat de administratie- en excassokosten Aegon onderdeel uit maken van de betaalde verzekeringspremies (zie toelichting (13) Premies verzekering) en anderzijds doordat een deel van de pensioenuitvoeringskosten direct door EY wordt betaald en niet aan SPEY wordt doorbelast.

De Pensioenfederatie heeft aanbevolen om de kosten van pensioenbeheer in euro's per deelnemer te rapporteren. Het aantal deelnemers is de som van het aantal actieve deelnemers en pensioengerechtigden. Gezien het relatief grote verloop bij EY is sprake van een groot aantal slapers. Indien bij de bepaling van het aantal deelnemers ook de slapers zouden worden meegenomen, dan zouden de kosten per deelnemer € 107 bedragen (2014: € 100).

Kosten vermogensbeheer

Het totaalbedrag aan vermogensbeheerkosten bedroeg in 2015 € 0,9 miljoen oftewel 0,55 % van het gemiddeld belegd vermogen. De kosten vermogensbeheer bestaan uit de beheerkosten in rekening gebracht door NNIP en de fees die worden betaald aan de beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Deze fees bestaan enerzijds uit jaarlijkse beheervergoedingen en anderzijds uit toe- en uittreedvergoedingen.

De beheerkosten NNIP zijn gelijk aan 0,30% van het gemiddeld uitstaand belegd vermogen. De bruto beheerkosten bedragen € 0,5 miljoen. De binnen de fondsen bedongen kortingen worden door NNIP verrekend met het te betalen bedrag aan beheerkosten. Met ingang van 2015 moet over het totaalbedrag 21% BTW worden voldaan. De beheerkosten na aftrek van de door NNIP bedongen kortingen bedragen in 2015 € 0,39 miljoen en zijn in de jaarrekening, in de toelichting onder (10) Beleggingsresultaten risico fonds opgenomen. In het jaarverslag zijn de kortingen binnen de fondsen afzonderlijk zichtbaar gemaakt (zie tabel volgende bladzijde). De naar schatting door de beleggingsfondsen in rekening gebrachte fees bedragen € 0,45 miljoen. Deze fees zijn benaderd door het gemiddeld vermogen per fonds te vermenigvuldigen met de geldende percentages voor de jaarlijkse management fee.

De aan- en verkoopkosten als gevolg van de in 2015 door SPEY uitgevoerde transacties zijn ongeveer € 0,04 miljoen.

SPEY heeft geen inzicht in de transactiekosten die binnen de beleggingsfondsen worden gemaakt. Deze kosten zijn in de koers van de beleggingsfondsen en dus in het rendement verwerkt.

De volgende tabel geeft de vermogensbeheerkosten per beleggingscategorie weer.

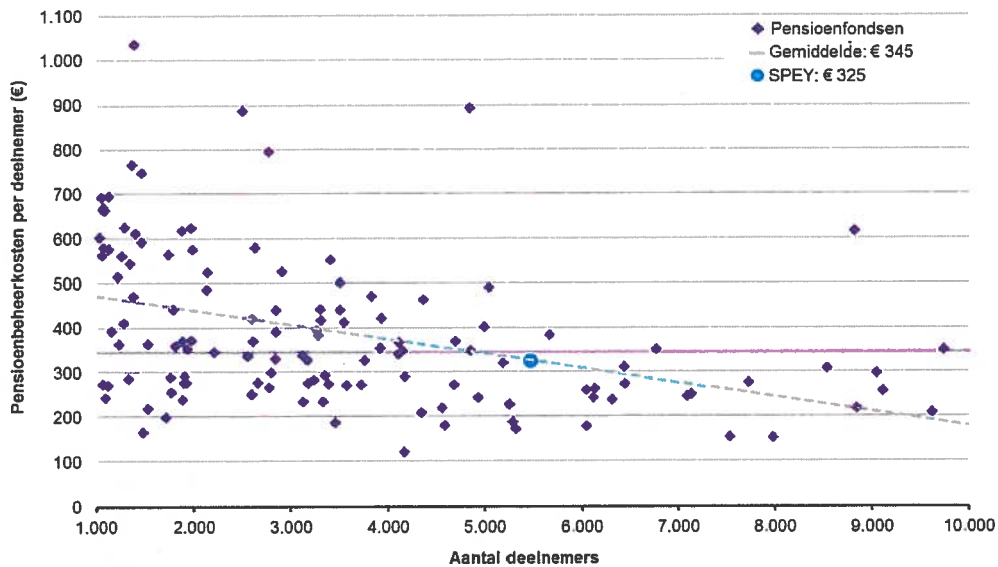
Beleggingen voor risico fonds (Bedragen in miljoenen euro's)	Fees beleggings- fondsen	Beheerkosten NNIP (bruto)	Kortingen	Totaal kosten vermogens- beheer
Vastgoedaandelen	0,08	0,04	0,02	0,10
Aandelen	0,12	0,16	0,07	0,21
Vastrentende waarden	0,24	0,26	0,02	0,48
Overige beleggingen	0,01	0,04	-	0,05
Totaal	0,45	0,50	0,11	0,84
21% BTW				0,07
Totaal inclusief BTW				0,91

Met NNIP c.q. de fondsbeheerders zijn geen prestatieafhankelijke vergoedingen afgesproken. Sommige kosten die zijn opgenomen onder de pensioenuitvoeringskosten houden verband met het vermogensbeheer. Met name betreft dit de door het Bestuur en de medewerkers van het

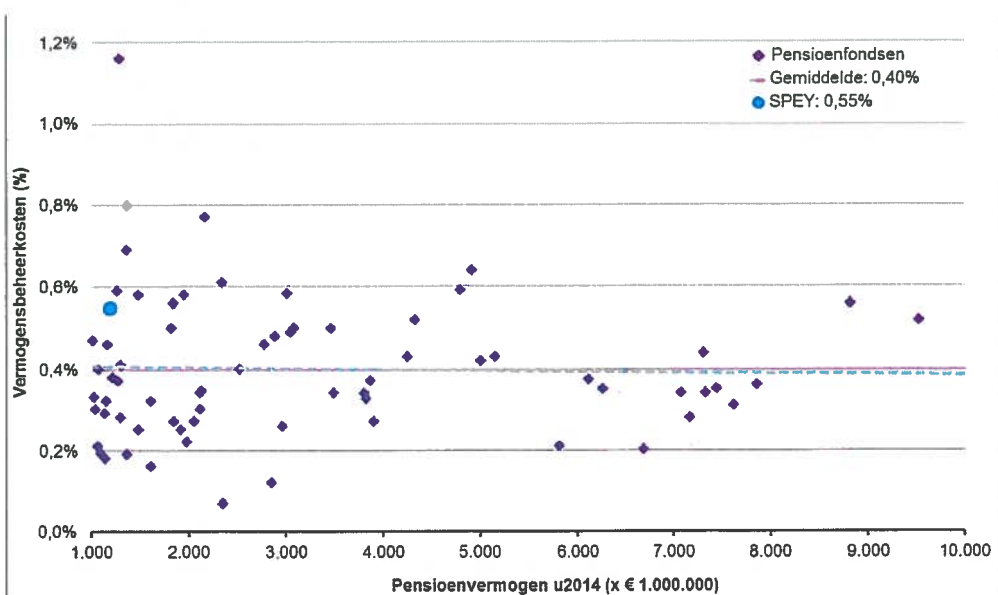
Pensioenbureau aan het vermogensbeheer bestede tijd. Door SPEY vindt geen toerekening van uren aan activiteiten plaats.

Benchmark pensioenbeheerkosten en vermogensbeheerkosten (2012-2014)

Actuariel adviesbureau Lane Clark & Peacock (LCP) heeft in samenwerking met de Pensioenfederatie de uitvoeringskosten in kaart gebracht en op 10 november 2015 het rapport 'Werk in uitvoering bij pensioenfondsen' gepubliceerd. Dit Rapport is tot stand gekomen na een onderzoek door LCP onder 241 pensioenfondsen (99 procent van de markt). Onderstaande grafiek toont dat het 3-jaars-gemiddelde van de pensioenbeheerkosten van 127 peers (vergelijkbare pensioenfondsen met SPEY) uitkomt op € 345 per persoon tegen € 325 bij SPEY.

Onderstaande grafiek toont dat het 3-jaars-gemiddelde van de vermogensbeheerkosten (exclusief transactiekosten) van 70 peers (vergelijkbare pensioenfondsen met SPEY) uitkomt op 0,40% tegen 0,55% bij SPEY.

2.4.7 Vooruitblik

Pensioen 1-2-3

Pensioen 1-2-3 is bestemd voor nieuwe en bestaande deelnemers aan een pensioenregeling en geeft de deelnemer informatie over de belangrijkste onderdelen van de pensioenregeling.

Pensioen 1-2-3 bestaat uit drie lagen. Na het lezen van laag 1 kent de deelnemer de belangrijkste elementen van zijn of haar pensioenregeling. De deelnemer kan vervolgens zelf bepalen of hij of zij meer wil weten. Tijdens of na het lezen van laag 1 kan hij of zij voor meer details doorgaan naar laag 2 en/of 3.

In de Wet Pensioencommunicatie is opgenomen dat laag 1 van Pensioen 1-2-3 de startbrief vervangt. Een nieuwe deelnemer moet binnen drie maanden na indiensttreding zijn of haar Pensioen 1-2-3 ontvangen hebben. Per 1 juli 2016 is het gebruik van Pensioen 1-2-3 verplicht, maar eerder mag het ook toegepast worden. SPEY maakt vanaf 2016 gebruik van Pensioen 1-2-3.

Nieuwe website SPEY

SPEY is vooruitlopend op de Wet pensioencommunicatie een project gestart om de huidige website te vervangen door een nieuwe website.

De nieuwe website zal bestaan uit twee componenten:

1. Een website/portal die volledig op maat voor/door een deelnemer wordt gegenereerd op basis van het profiel, de wensen en voorkeuren van de deelnemer;
2. Een online omgeving van waaruit periodiek doelgroep specifieke alerts (e-mails) worden verstuurd over onderwerpen die relevant zijn voor de ontvanger. En die, waar nodig, doorverwijzen naar de website/portal voor aanvullende informatie.

Ad 1: individueel samengestelde website

De content van de oude website is 'gerecycled' en aangevuld tot content voor '1-op-1' websites. Deze websites worden gegenereerd voor alle (gewezen) deelnemers en pensioengerechtigden. Er is een openbare, generieke website per doelgroep. Maar voor de actieve populatie wordt gevraagd om in te loggen.

SPEY geeft bepaalde profielkenmerken vanuit de database/administratie mee. De deelnemer kan zijn of haar profiel verder aanvullen. Op deze wijze wordt geheel op maat een online omgeving samengesteld op basis van profielkenmerken (zoals geboortedatum, burgerlijke staat, type regeling, werkzaam bij EY of HVG, etc.) en persoonlijke interesses (geïnteresseerd in de financiële situatie van SPEY, graag mee willen doen aan online onderzoeken, geïnteresseerd in pensioen nieuws via social media, etc.).

Ad 2: doelgroep specifieke alerts

De profielkenmerken en persoonlijke keuzes zijn niet alleen bepalend voor de online omgeving die de deelnemer krijgt voorgeschoteld. Ook ontvangt de deelnemer periodiek e-mail alerts. De alerts kunnen op initiatief van SPEY plaatsvinden (push) en kunnen voortvloeien uit voorkeuren die de deelnemer heeft aangeven (pull).

Op initiatief van SPEY

SPEY kan generieke e-mail alerts versturen op voor iedereen belangrijke momenten, maar ook doelgroep specifiek. Bijvoorbeeld een item over partnerpensioen aan iedereen met een partner, een e-mail waarin aandacht wordt gevraagd voor de aanstaande pensioenkeuzes aan alle 60-plussers, of pensioenkeuzes voor een deelnemer die bijna met pensioen gaat. Bij indiensttreding krijgt de deelnemer specifieke informatie in een alert over bijvoorbeeld de regeling in het kort.

Op verzoek van de deelnemer

De deelnemer geeft in zijn/haar persoonlijke profiel aan waarin hij/zij is geïnteresseerd. Dat kan bijvoorbeeld leiden tot een periodieke update over de dekkingsgraad aan iedereen die heeft aangegeven daarin geïnteresseerd te zijn.

De website is in april 2016 live gegaan en in de loop van 2016 staat een 1-meting gepland met betrekking tot de inzet van communicatiemiddelen.

Afloop verzekeringscontract Aegon eind 2017

Omdat eind 2017 het verzekeringscontract bij Aegon eindigt, zijn werkgever en ondernemingsraad het gesprek gestart over de invulling van de pensioenregeling als arbeidsvoorwaarde per 1 januari 2018. Een delegatie van het Bestuur en het Pensioenbureau participeert in deze gesprekken.

Om zo'n belangrijke beslissing als de invulling van de pensioenregeling zorgvuldig voor te bereiden hebben de werkgever en de ondernemingsraad gemeend dat het verstandig is een klankbordgroep in te stellen die een evenwichtige weerspiegeling is van het werknemersbestand. Het doel van de klankbordgroep is te adviseren en mee te denken over de diverse opties.

SPEY heeft de werkgever en de ondernemingsraad aangegeven dat rond de zomer van 2016 de contouren van de pensioenregeling en de gewenste uitvoering bekend dienen te zijn. Dit om te borgen dat SPEY voldoende tijd heeft om de organisatie en de uitbesteding in te vullen.

Den Haag, 10 juni 2016

Het Bestuur

namens werkgevers

namens deelnemers

N.G. de Jager, voorzitter

E. Wierenga, secretaris

J.C. Besters, penningmeester

E.J. Appel

E. Haring

namens pensioengerechtigden
H.P. Koekkoek

3 Jaarrekening

3.1 Balans per 31 december 2015

Na bestemming saldo baten en lasten

(in duizenden euro's)	Toelichting	2015	2014
ACTIEF			
Verzekeringsdeel technische voorzieningen	1		
Garantiecontracten		1.109.909	1.010.917
Beleggingen	2		
Beleggingen voor eigen rekening		176.302	168.517
Beleggingen voor risico deelnemers		44.282	44.658
Vorderingen en overlopende activa	3		
Vordering op verzekeraar(s)		6.191	9.448
Overige vorderingen		1.700	268
Overige activa	4		
Liquide middelen		220	168
		<u>1.338.604</u>	<u>1.233.976</u>
PASSIEF			
Stichtingskapitaal en reserves	5		
Algemene Reserve		175.974	171.310
Technische voorzieningen	6		
Voorziening pensioenverplichtingen		1.109.909	1.010.917
Overige technische voorzieningen		1.000	-
Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers	7		
		44.282	44.658
Overige schulden en overlopende passiva	8		
		7.439	7.091
		<u>1.338.604</u>	<u>1.233.976</u>

3.2 Staat van baten en lasten 2015

(in duizenden euro's)	Toelichting	2015	2014
BATEN			
Premiebijdragen	9	29.178	27.017
Premiebijdragen risico deelnemers		120	572
Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds	10	3.943	17.949
Beleggingsresultaten risico deelnemers		1.417	7.630
Pensioenuitkeringen verzekering	11	20.287	19.324
Overige baten	12	567	274
		<u>55.512</u>	<u>72.766</u>
LASTEN			
Betaalde premies verzekering	13	27.549	26.069
Pensioenuitkeringen	14	20.287	19.324
Mutatie technische voorzieningen voor rekening fonds	15	98.992	197.368
Mutatie overige technische voorzieningen	16	1.000	-
Mutatie pensioenverplichtingen voor risico deelnemers		-354	6.106
Mutatie herverzekeringsdeel technische voorzieningen		-98.992	-197.368
Saldo overdrachten van rechten	17	144	451
Aanwendungen en waardeoverdrachten PBR		1.891	2.096
Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	18	331	330
		<u>50.848</u>	<u>54.376</u>
SALDO VAN BATEN EN LASTEN		<u>4.664</u>	<u>18.390</u>
BESTEMMING SALDO VAN BATEN EN LASTEN			
Algemene Reserve		4.664	18.390
		<u>4.664</u>	<u>18.390</u>

3.3 Kasstroomoverzicht

Kasstroomoverzicht

(in duizenden euro's)

	2015	2014
Pensioenactiviteiten		
Ontvangen premies	29.669	27.588
Ontvangen/betaald in verband met overdracht van rechten	-379	-300
Aanwendungen PBR	-	100
Betaalde pensioenuitkeringen en afkopen kleine pensioenen	-20.287	-19.324
Ontvangen uitkeringen van verzekeraar	20.287	19.324
Betaalde premies verzekering	-27.549	-26.069
Overige	2.234	-360
Totaal Pensioenactiviteiten	3.975	959
Beleggingsactiviteiten		
Aankoop beleggingen	-17.531	-14.140
Verkoop beleggingen	14.171	20.162
Kosten vermogensbeheer	-441	-378
Totaal Beleggingsactiviteiten	-3.801	5.644
Netto-kasstroom in jaar	174	6.603
Mutatie liquide middelen¹¹		
Liquide middelen begin boekjaar	6.743	140
Mutatie liquide middelen gedurende boekjaar	174	6.603
Liquide middelen einde boekjaar	6.917	6.743

¹¹ Inclusief het onder beleggingen voor eigen rekening opgenomen bedrag inzake liquide middelen ter hoogte van € 6,7 miljoen (2014: € 6,6 miljoen).

3.4 Toelichting op de jaarrekening

3.4.1 Algemene toelichting

Informatie over SPEY

SPEY is statutair gevestigd te Rotterdam.

Het doel van SPEY is om pensioen toe te kennen aan deelnemers, gewezen deelnemers en hun nagelaten betrekkingen in overeenstemming met de bepalingen van het pensioenreglement. Concreet betekent dit dat SPEY verantwoordelijk is voor de uitvoering van de collectieve pensioenregeling van de Ernst & Young organisatie in Nederland (inclusief door hen aangewezen gelieerde kantoren) en Holland Van Gijzen Advocaten en Notarissen.

Algemeen

De jaarrekening is opgesteld op basis van de wettelijke bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen van de Raad voor de Jaarverslaggeving, in het bijzonder Richtlijn 610 Pensioenfondsen.

Alle bedragen zijn vermeld in duizenden euro's, tenzij anders vermeld.

Beleggingen en pensioenverplichtingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde. Overige activa en passiva worden gewaardeerd tegen nominale waarde, tenzij anders vermeld. Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Samenvatting van belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving

SPEY voert de pensioenregeling en de PensioenBijspaarRegeling (PBR) uit. Met betrekking tot de uitvoering van de pensioenregeling heeft SPEY de risico's die het daarbij loopt ondergebracht bij Aegon door middel van een garantiecontract. Bij een garantiecontract worden de pensioenuitkeringen die voortvloeien uit de ingekochte aanspraken (levenslang) gegarandeerd door de verzekeraar. De waarde van het garantiecontract is daarom in beginsel gelijk aan de tegen marktwaarde gewaardeerde verzekerde pensioenverplichtingen. Het garantiecontract wordt in de balans opgenomen onder de post Verzekeringsdeel technische voorzieningen. Het garantiecontract zoals dat geldt vanaf 1 januari 2013 kent alleen een winstdeling vooraf in de vorm van een korting op de premie.

Daar de uitvoering van de PBR voor SPEY niet leidt tot (eigen) baten en lasten, zijn in de staat van baten en lasten de opgenomen mutaties die betrekking hebben op deze regeling per saldo nihil. Het voor de PBR beschikbare vermogen wordt in de balans opgenomen onder Beleggingen voor risico van deelnemers met als tegenhanger de balanspost PBR.

Schattingen en veronderstellingen

De opstelling van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW vereist dat het Bestuur oordelen vormt en schattingen en veronderstellingen maakt die van invloed zijn op de toepassing van grondslagen en de gerapporteerde waarde van activa en verplichtingen en van baten en lasten. De schattingen en hiermee verbonden veronderstellingen zijn gebaseerd op ervaringen uit het verleden en verschillende andere factoren die, gegeven de omstandigheden, als redelijk worden beschouwd. De uitkomsten hiervan vormen de basis voor het oordeel over de boekwaarde van activa en verplichtingen die niet op eenvoudige wijze uit andere bronnen blijkt. De daadwerkelijke uitkomsten kunnen afwijken van deze schattingen.

De schattingen en onderliggende veronderstellingen worden voortdurend beoordeeld. Herzieningen van schattingen worden opgenomen in de periode waarin de schatting wordt herzien, en in toekomstige perioden waarvoor de herziening gevolgen heeft.

Opname van een actief of een verplichting

Een actief wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de toekomstige economische voordelen naar het fonds zullen toevloeien en de waarde daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld. Een verplichting wordt in de balans opgenomen wanneer het waarschijnlijk is dat de afwikkeling daarvan gepaard zal gaan met een uitstroom van middelen en de omvang van het bedrag daarvan betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Verantwoording van baten en lasten

Baten worden in de staat van baten en lasten opgenomen wanneer een vermeerdering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermeerdering van een actief of een vermindering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld. Lasten worden verwerkt wanneer een vermindering van het economisch potentieel, samenhangend met een vermindering van een actief of een vermeerdering van een verplichting, heeft plaatsgevonden, waarvan de omvang betrouwbaar kan worden vastgesteld.

Indien een transactie ertoe leidt dat alle of nagenoeg alle toekomstige economische voordelen en alle of nagenoeg alle risico's met betrekking tot een actief of een verplichting aan een derde zijn overgedragen, wordt het actief of de verplichting niet langer in de balans opgenomen. Verder worden activa en verplichtingen niet meer in de balans opgenomen vanaf het tijdstip waarop niet meer wordt voldaan aan de voorwaarden van waarschijnlijkheid van de toekomstige economische voordelen en betrouwbaarheid van de bepaling van de waarde.

Dit betekent dat transacties worden verwerkt op handelsdatum en niet op afwikkelingsdatum. Als gevolg hiervan kan sprake zijn van een post 'nog af te wikkelen transacties'. Deze post kan zowel een actief als een passief zijn.

Saldering van een actief en een verplichting

Een financieel actief en een financiële verplichting worden gesaldeerd als netto bedrag in de balans opgenomen, indien er sprake is van een wettelijke of contractuele bevoegdheid om het actief en de verplichting gesaldeerd en gelijktijdig af te wikkelen en bovendien de intentie bestaat om de posten op deze wijze af te wikkelen. De met de gesaldeerd opgenomen financiële activa en financiële verplichtingen samenhangende rentebaten en rentelasten worden eveneens gesaldeerd opgenomen.

Verwerking van waardeveranderingen van beleggingen

Er wordt geen onderscheid gemaakt tussen gerealiseerde en ongerealiseerde waardeveranderingen van beleggingen. Alle waardeveranderingen van beleggingen, inclusief valutakoersverschillen, worden als beleggingsopbrengsten in de staat van baten en lasten opgenomen.

Vergelijking met vorig boekjaar

De gehanteerde grondslagen van waarderingen en van resultaatbepaling zijn ongewijzigd ten opzichte van het voorgaande boekjaar, met uitzondering van de toegepaste schattingswijziging zoals opgenomen onder 'schattingwijziging'. De post 'Overige lasten' is in 2015 hernoemd naar 'Pensioenuitvoerings- en administratiekosten'.

Stelselwijzigingen

In 2015 hebben zich geen stelselwijzigingen voorgedaan.

Schattingswijziging Rentetermijnstructuur

De VPV is berekend aan de hand van de rentetermijnstructuur zoals die door DNB gepubliceerd wordt, waarbij per 1 januari 2015 de driemaandsmiddeling is vervallen. DNB heeft tevens besloten om de Ultimate Forward Rate (UFR) voor pensioenfondsen per 15 juli 2015 op een andere manier te bepalen. Met invoering van de aangepaste methodiek vervalt het vaste eindniveau van de UFR van 4,2% en zal deze voortaan gebaseerd worden op het voortschrijdend gemiddelde van de gerealiseerde maandelijkse '20-jaars forward rentes' in de voorgaande 10 jaar.

Schattingswijziging aanpassing kostenvoorziening

Op grond van de artikel 126 van de Pensioenwet (PW) en de uitwerking daarvan in artikel 2, lid 1 van het Besluit FTK, dient een adequate voorziening voor toekomstige uitvoeringskosten onderdeel te zijn van de voorziening pensioenverplichtingen van een pensioenfonds. Met een adequate voorziening is het pensioenfonds dan in staat om in een discontinuïteit scenario de toekomstige uitvoeringskosten, die voortvloeien uit de opgebouwde pensioenverplichtingen, naar verwachting onder alle omstandigheden zelf te dragen zonder daarbij afhankelijk te zijn van toekomstige bijdragen.

Grondslagen van waardering***Verzekeringsdeel technische voorzieningen***

Garantiecontracten worden gewaardeerd op basis van de marktwaarde van de verzekerde pensioenverplichtingen rekening houdend met het kredietrisico van de verzekeraar.

Beleggingen voor eigen rekening

Dit betreft de beleggingen van de gelden die SPEY ter eigen beschikking heeft, welke gelden grotendeels corresponderen met de Algemene Reserve. Het betreft beleggingen in verschillende beleggingsfondsen.

De beleggingen voor eigen rekening worden gewaardeerd op de reële waarde van de participaties in de verschillende beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Deze waarden worden ontleend aan de opgaven van de fondsbeheerders en zijn gebaseerd op de beurskoersen van de onderliggende beleggingen dan wel andere methoden om de reële waarde te bepalen zoals taxaties (van onroerend goed) of andere passende waarderingmethoden.

Beleggingen voor risico deelnemers

Dit betreft de PBR die uitgevoerd wordt door NNIP. De PBR is te kenmerken als het opbouwen van een pensioenspaarkapitaal op basis van (de belegging van) door de deelnemers ingelegde bijdragen. Op pensioendatum wordt voor het opgebouwde kapitaal een pensioen ingekocht. De tegenover de opgebouwde kapitalen staande pensioenverplichtingen zijn derhalve gewaardeerd op dezelfde waarde als de opgebouwde kapitalen.

De beleggingen voor risico deelnemers worden gewaardeerd op de reële waarde van de participaties in de verschillende beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Deze waarden worden ontleend aan de opgaven van de fondsbeheerders en zijn gebaseerd op de beurskoersen van de onderliggende beleggingen dan wel andere methoden om de reële waarde te bepalen zoals taxaties (van onroerend goed) of andere passende waarderingmethoden.

Als alternatief voor het beleggen in beleggingsfondsen kan door de deelnemers worden gekozen voor een spaarrekening.

Vorderingen en overlopende activa

Vorderingen en overlopende activa dienen bij eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde, onder aftrek van de transactiekosten. Vorderingen dienen na eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio en transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de vorderingen, gecorrigeerd voor eventuele bijzondere waardeverminderingen indien sprake is van oninbaarheid.

Technische voorzieningen

Voorziening pensioenverplichtingen

De voorziening pensioenverplichtingen wordt gewaardeerd tegen reële waarde. De reële waarde is bepaald op basis van de contante waarde van de beste inschatting van toekomstige kasstromen die samenhangen met de op balansdatum onvoorwaardelijke pensioenverplichtingen.

De contante waarde wordt bepaald met gebruikmaking van de marktrente welke is gebaseerd op de actuele rentetermijnstructuur zoals gepubliceerd door DNB (inclusief driemaandsmiddeling en Ultimate Forward Rate).

Met ingang van september 2012 werd, op voorschrift van DNB, de technische voorzieningen berekend op basis van een (driemaandsmiddeling) rentecurve met gebruikmaking van de Ultimate Forward Rate (UFR).

Aanpassing UFR

Met ingang van 1 januari 2015, wordt op voorschrift van DNB, de driemaandsmiddeling niet meer toegepast. Daarnaast wordt met ingang van 15 juli 2015 de UFR op een andere manier bepaald. In plaats van het hanteren van een vaste UFR van 4,2% wordt deze vastgesteld aan de hand van het 10-jaars voortschrijdend gemiddelde van de 20-jaars forwardrente.

De voorziening pensioenverplichtingen wordt berekend aan de hand van Prognosetafel AG2014 met als starttafel 2016 met een correctie voor ervaringssterfte voor de inkomensklasse hoog, conform de door het CBS gemaakte uitsplitsing van de levensverwachting van mannen en vrouwen naar sociaal economische status. Dit betreft de levensverwachting naar inkomensklassen over de periode 2007/2010 zoals gepubliceerd door het CBS in november 2012.

Bij de berekening van de voorziening pensioenverplichtingen is uitgegaan van de op de balansdatum geldende pensioenreglementen en van de over de verstreken dienstjaren verworven aanspraken. Jaarlijks wordt door het Bestuur besloten of de aanspraken en de reeds ingegane pensioenen geïndexeerd worden en in hoeverre dit zal gebeuren. De verplichtingen uit hoofde van indexaties worden verantwoord in het jaar waarin het besluit tot indexatie is genomen.

De bij de berekening in aanmerking genomen partnerfrequenties voor mannen en vrouwen betreffen de partnerfrequenties conform het vijfde CRC-rapport verhoogd met 1 procentpunt. Voor de verzekering van het partnerpensioen is aangenomen dat de partner drie jaar jonger is dan de verzekerde man en drie jaar ouder dan de verzekerde vrouw. Met toekomstige excassokosten wordt rekening gehouden door een opslag te hanteren van 1,5% op de contante waarde van de pensioenverplichtingen. Bij discontinuïteit van de aangesloten onderneming bestaat de mogelijkheid voor SPEY om te liquideren. In dat geval worden de kosten voor administratie, communicatie en het doen van uitkeringen volledig gedekt uit de kostenvoorziening.

De jaarlijkse pensioenopbouw van de arbeidsongeschikte deelnemers is begrepen in de opgebouwde aanspraken. Voor de toekomstige opbouw van deze deelnemers is in de voorziening pensioenverplichtingen begrepen de contante waarde van de toekomstige vrijgestelde premies. Hierbij wordt rekening gehouden met de mate van premievrije opbouw, die afhankelijk is van de mate van arbeidsongeschiktheid.

Overige technische voorzieningen

De overige technische voorzieningen hebben betrekking op de door SPEY geschatte kosten die naar verwachting gemaakt zullen worden in geval van liquidatie van SPEY en discontinuïteit van de onderneming waarbij ervan uit is gegaan dat dit proces circa 1,5 jaar in beslag neemt.

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers

De PensioenBijspaarRegeling wordt bepaald als de som van de netto stortingen door de werkgevers en de werknemers, de behaalde beleggingsopbrengsten en mutaties.

Overige schulden en overlopende passiva

Overige schulden en overlopende passiva dienen bij de eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen de reële waarde. Schulden dienen bij de eerste verwerking te worden gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs. Indien er geen sprake is van agio of disagio of transactiekosten is de geamortiseerde kostprijs gelijk aan de nominale waarde van de schuld.

Grondslagen voor resultaatbepaling

Baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop deze betrekking hebben.

Premiebijdragen

Als premiebijdragen worden verantwoord de op het boekjaar betrekking hebbende bijdragen van werkgevers en deelnemers voor de basisregeling welke voor het boekjaar zijn vastgesteld, respectievelijk bekend zijn geworden, alsmede overige bijdragen van werkgevers en onder andere de vrijval van opgebouwde gelden in de voormalige plusregelingen.

Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds

Als beleggingsresultaten risico Pensioenfonds wordt verantwoord het rendement op de vrije middelen van SPEY.

Onder de directe beleggingsopbrengsten wordt onder andere verstaan: dividend, interest en overige opbrengsten. Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen. De kosten van het vermogensbeheer zijn verrekend met de desbetreffende directe en indirecte beleggingsopbrengsten, behoudens de service kosten voor Mijn Pensioen van NNIP.

Beleggingsresultaten risico deelnemers

Als beleggingsresultaten risico deelnemer wordt verantwoord het rendement op de PBR.

Pensioenuitkeringen verzekering

De pensioenuitkeringen verzekering hebben betrekking op de uitkeringen die worden ontvangen uit hoofde van het verzekeringcontract.

Betaalde premies verzekering

De betaalde premies verzekering betreffen de door de verzekeraar aan SPEY in rekening gebrachte premies en koopsommen, die dienen ter inkoop van de met betrekking tot het boekjaar te verzekeren aanspraken.

Pensioenuitkeringen

Hieronder worden verantwoord de ten laste van het boekjaar komende uitkering aan ouderdoms-, nabestaanden- en wezenpensioen, alsmede uitkeringen ineens (afkopen).

Mutatie technische voorzieningen voor rekening fonds

Hieronder wordt verantwoord de mutatie in de voorziening pensioenverplichtingen.

Mutatie overige technische voorzieningen

Hieronder wordt verantwoord de mutatie uit hoofde van additionele kostenvoorziening.

Mutatie herverzekeringdeel technische voorzieningen

Hieronder wordt verantwoord de mutatie in de vordering uit hoofde van het garantiecontract.

Saldo overdrachten van rechten

Hieronder worden verantwoord de resultaten op bedragen ontvangen van en betaald aan andere pensioenfondsen / pensioenverzekeraars in verband met het binnenkomen en uitgaan van opgebouwde pensioenaanspraken, berekend op basis van de wettelijke rekenregels.

Overige baten en lasten

Als overige baten en lasten worden verantwoord overige interestbaten en eventuele incidentele baten en lasten.

Kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht is conform de directe methode opgesteld. Dit houdt in dat alle ontvangsten en uitgaven ook als zodanig worden gepresenteerd en zijn gebaseerd op waargenomen kasstromen. Onderscheid wordt gemaakt tussen kasstromen uit pensioenactiviteiten en uit beleggingsactiviteiten.

3.4.2 Toelichting op de balans

Verzekeringsdeel technische voorziening (1)

Het verzekeringsdeel technische voorziening bedraagt in 2015 € 1.109,9 miljoen. Er is afgezien van het opnemen van een verloopoverzicht over 2014, omdat het verloop (van de technische voorziening) is opgenomen onder (6).

Beleggingen (2)

Alle onderstaande beleggingen betreffen uitsluitend beleggingen in beleggingsfondsen en banktegoeden.

Beleggingen voor eigen rekening	2015	2014
Vastgoedaandelen	19.667	10.925
Aandelen	53.712	50.273
Vastrentende waarden	84.740	84.524
Overige beleggingen ¹²	11.486	16.220
Liquiditeiten	6.697	6.575
Stand per 31 december ¹³	176.302	168.517
<i>Vastgoedaandelen</i>		
Stand per 1 januari	10.925	6.654
Aankopen	7.853	2.038
Verkopen	-	-3
Waardeontwikkelingen	889	2.236
Stand per 31 december	19.667	10.925
Specificatie naar regio	%	%
Europa	16,1	13,2
Noord Amerika	52,4	43,8
Zuid Amerika	0,6	0,9
Azië	23,4	32,8
Oceanië	6,3	7,1
Afrika	1,0	1,2
Overig	0,2	1,0
Totaal	100,0	100,0

¹² De overige beleggingen betreffen de beleggingen in het Money market fonds.

¹³ De beleggingen voor eigen rekening worden gewaardeerd op de reële waarde van de participaties in de verschillende beleggingsfondsen waarin wordt belegd. Deze waarden worden ontleend aan de opgaven van de fondsbeheerders en zijn gebaseerd op de beurskoersen van de onderliggende beleggingen dan wel andere methoden om de reële waarde te bepalen zoals taxaties of andere passende waarderingsmethoden.

Beleggingen voor eigen rekening (vervolg)

	2015	2014
	%	%
Specificatie naar sectoren		
Detailhandel	28,8	30,7
Gediversifieerd	26,0	-
Kantoren	18,4	25,1
Overig	0,7	15,1
Woningen	11,9	14,3
Industriële waarden	6,7	-
Logistiek	-	5,9
Gezondheidszorg	6,5	5,7
Self storage	-	2,2
Hotels	1,0	1,0
Totaal	100,0	100,0
<i>Aandelen</i>		
Stand per 1 januari	50.273	42.943
Aankopen	6.627	3.480
Verkopen	-7.767	-3.792
Waardeontwikkelingen	4.579	7.642
Stand per 31 december	53.712	50.273
	%	%
Specificatie naar regio		
Europa	25,0	23,8
Noord Amerika	52,1	59,1
Zuid Amerika	0,9	0,6
Azië	18,7	13,4
Oceanië	2,4	2,7
Afrika	0,9	0,4
Overig	-	-
Totaal	100,0	100,0
<i>Vastrentende waarden</i>		
Stand per 1 januari	84.524	73.898
Aankopen	3.051	8.620
Verkopen	-1.675	-6.407
Waardeontwikkelingen	-1.160	8.413
Stand per 31 december	84.740	84.524

Beleggingen voor eigen rekening (vervolg)

	2015	2014
Kredietwaardigheid vastrentende waarden	%	%
AAA rating	21,9	22,3
AA rating	27,4	26,5
A rating	9,2	19,0
BBB rating	28,4	12,9
Lager dan BBB	7,1	10,9
Geen rating	6,0	8,4
Totaal	100,0	100,0
Specificatie naar regio	%	%
Europa	76,3	73,0
Noord Amerika	14,5	14,7
Zuid Amerika	3,4	3,3
Azië	3,9	6,7
Oceanië	0,5	0,4
Afrika	1,4	1,4
Overig	-	0,5
Totaal	100	100
<i>Overige beleggingen¹⁴</i>		
Stand per 1 januari	16.220	26.144
Aankopen	-	1
Verkopen	-4.728	-9.958
Waardeontwikkelingen	-6	33
Stand per 31 december	11.486	16.220
Specificatie naar regio	%	%
Europa	92,0	95,4
Noord Amerika	8,0	2,4
Zuid Amerika	-	-
Azië	-	-
Oceanië	-	2,2
Afrika	-	-
Overig	-	-
Totaal	100,0	100,0

¹⁴ De post overige beleggingen heeft betrekking op het Money Market Fund, t.w. BNP Paribas Insticash Fund EUR.

Ingevolge RJ 290.916 wordt voor de financiële activa en financiële verplichtingen die gewaardeerd worden tegen reële waarde onderscheid gemaakt naar boekwaarde die zijn afgeleid van (1) genoteerde marktprijzen, (2) onafhankelijke taxaties, (3) netto contante waarde berekeningen en (4) andere geschikte methode. In onderstaande tabel is de rangschikking van de beleggingen voor SPEY opgenomen.

2015	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Totaal
Vastgoedaandelen	19.667	-	-	-	19.667
Aandelen	53.542	-	-	170	53.712
Vastrentende waarden	-	-	-	84.740	84.740
Overige beleggingen	11.486	-	-	-	11.486
Liquiditeiten	6.697	-	-	-	6.697
Totaal	91.392	-	-	84.910	176.302

2014	Categorie 1	Categorie 2	Categorie 3	Categorie 4	Totaal
Vastgoedaandelen	10.925	-	-	-	10.925
Aandelen	49.273	-	-	1.000	50.273
Vastrentende waarden	-	-	-	84.524	84.524
Overige beleggingen	16.220	-	-	-	16.220
Liquiditeiten	6.575	-	-	-	6.575
Totaal	82.993	-	-	85.524	168.517

De post Beleggingen voor eigen rekening is in 2015 respectievelijk 2014 als volgt opgebouwd:

	2015	2014
Stand per 1 januari	168.517	149.639
Diverse stortingen en onttrekkingen	3.808	886
Beheerkosten	-407	-334
Rendement	4.384	18.326
Stand per 31 december	176.302	168.517

Beleggingen voor risico deelnemers

Het verloop van deze post in het boekjaar per soort belegging is als volgt:

	Stand per 1 januari	Aankopen	Verkopen	Waardeontwikkelingen	Stand per 31 december
Aandelen	16.479	365	-1.985	1.412	16.271
Vastrentende waarden	27.842	1.449	-1.603	1	27.690
Overige beleggingen	68	40	-40	-	68
Liquiditeiten	269	3.748	-3.768	5	253
Totaal	44.658	5.602	-7.396	1.418	44.282

Vorderingen en overlopende activa (3)

	2015	2014
	<hr/>	<hr/>
Vordering op verzekeraars		
Uit hoofde van het herverzekeringscontract tot 31-12-2012	-	8.475
Rekening-courant Aegon	6.191	974
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	6.191	9.448
	<hr/>	<hr/>

De vordering uit hoofde van de afwikkeling van het op 31 december 2012 beëindigde herverzekeringscontract ter hoogte van circa € 8,5 miljoen is in 2015 onder verrekening van intrest voldaan. De ontvangen intrest ter hoogte van circa € 0,3 miljoen is opgenomen onder de Overige baten (12). In 2014 was het rekening courant saldo Aegon ter hoogte van € 0,9 miljoen opgenomen onder de overige schulden.

Overige vorderingen

Nog af te handelen uitgaande waardeoverdrachten

De samenstelling van deze post per einde boekjaar is als volgt:

Ontvangen afkoopsommen	-28	-70
Remises	-	106
	<hr/>	<hr/>
Stand per 31 december	-28	36
	<hr/>	<hr/>

Vordering op Ernst & Young

Rekening-courant saldo per einde boekjaar	1.728	232
	<hr/>	<hr/>
	7.891	1.242
	<hr/>	<hr/>

Overige activa (4)

Liquide middelen

Betreft de bankrekeningen bij ABN AMRO Bank N.V. ten name van SPEY. De liquide middelen staan ter vrije beschikking.

Stichtingskapitaal en reserves (5)

Stichtingskapitaal

Het stichtingskapitaal bedraagt € 45,00 en is gedurende het boekjaar niet gewijzigd.

	2015	2014
Algemene Reserve		
Het verloop van deze post is als volgt:		
Stand per 1 januari	171.310	164.707
Bestemming saldo baten en lasten boekjaar	4.644	6.603
Stand per 31 december	175.954	171.310

Dekkingsgraad

De (actuele) dekkingsgraad van 115,2% (2014: 116,2% herrekend n.a.v. de nieuwe definitie; vorig jaar gerapporteerd 116,9%) is de verhouding tussen het totale vermogen (inclusief PBR) en de totale technische voorzieningen van SPEY (inclusief voorziening PBR). De beleidsdekkingsgraad van 115,4% is de gemiddelde dekkingsgraad van de laatste 12 maanden. In paragraaf 3.3.4 worden de vermogensseisen nader toegelicht.

De (maand)indicatoren als volgt zijn berekend:

- Eigen vermogen: eenmaal per kwartaal op basis van de werkelijke stand volgens de kwartaalrapportage SPEY. In de tussentijdse maanden benaderd op basis van de ingeschatte stand van de vorderingen en schulden.
- Beleggingen: maandelijks op basis van de maandrapportage van de vermogensbeheerder (NNIP).
- Voorziening pensioenverplichtingen: maandelijks op basis van de schatting opgesteld door de interne actuaaris.
- Voorziening PBR/Beleggingen PBR: eenmaal per kwartaal op basis van de werkelijke stand volgens het kwartaaloverzicht NNIP. In de tussentijdse maanden benaderd op basis van de verhoudingsgewijze mutatie tussen de kwartalen.

Als gevolg van de wijziging van de UFR resulteren lagere rentewaarden tussen looptijd 20 en 60 jaar. Door de waardering tegen een lagere rente leidt de nieuwe UFR tot een lagere dekkingsgraad.

Technische voorzieningen (6)

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	1.010.917	813.549
Toevoeging pensioenopbouw	23.800	17.796
Indexatie en overige toeslagen	3.817	3.917
Rentetoevoeging	1.633	3.120
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-20.353	-19.134
Beëindiging driemaandsmiddeling per 1-1-2015	52.120	-
Wijziging UFR per 15-7-2015	44.376	-
Wijziging markttrente	-8.937	190.266
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-23	-1.875
Wijziging uit hoofde van verhoging levenskansen	-	4.108
Overige mutaties ¹⁵	2.559	-830
Stand per 31 december	1.109.909	1.010.917

De post Toevoeging pensioenopbouw betreft de kosten van de opbouw van ouderdomspensioen en partnerpensioen gedurende het boekjaar. De rentetoevoeging in 2015 is gelijk aan 0,159% zonder driemaandsmiddeling (2014: 0,379%). De omrekening naar de nieuwe rentetermijnstructuur is opgenomen in de post Wijziging markttrente. De rentedaling wordt weerspiegeld door de stijging van de voorziening pensioenverplichtingen.

De samenstelling van de voorziening pensioenverplichtingen is als volgt:

	2015	2014
Actieven	290.603	267.406
Slapers	451.455	396.779
Pensioengerechtigden	344.675	325.090
Overige	23.176	21.642
Stand per 31 december	1.109.909	1.010.917

Het verloop van de overige technische voorzieningen is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	-	-
Toevoeging	1.000	-
Stand per 31 december	1.000	-

¹⁵ In de post Overige mutaties zijn onder andere het verschil tussen veronderstelde en werkelijke sterfte en de toevoeging aan de voorziening uit hoofde van pensionering opgenomen.

Voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers (7)

Het verloop van de voorziening pensioenverplichtingen risico deelnemers is als volgt:

	2015	2014
Stand per 1 januari	44.658	38.556
Bijdragen	120	568
Rendement	1.417	7.630
Aanwendungen en waardeoverdrachten PBR	-1.913	-2.096
Stand per 31 december	44.282	44.658

Overige schulden en overlopende passiva (8)

	2015	2014
<i>Nog af te handelen inkomende waardeoverdrachten</i>		
De samenstelling van deze post is als volgt:		
Door Aegon in rekening gebrachte koopsommen	-307	-306
Ontvangen bedragen	304	344
Te voldoen per 31 december	-3	38

Nog af te handelen gelden Pensioenbijspaarregeling (PBR)

De samenstelling van deze post per einde boekjaar is als volgt:		
Door Aegon in rekening gebrachte koopsommen	-	-234
Beschikbaar gekomen gelden uit PBR	-	338
Te voldoen per 31 december	-	104

Overlopende passiva

Vooruitontvangen premies	7.442	6.949
Stand per 31 december	7.439	7.091

Verbonden Partijen

Identiteit van verbonden partijen

Het Pensioenfonds, de aangesloten onderneming, medewerkers en hun bestuurders zijn te kwalificeren als verbonden partijen.

Transacties met (voormalige) bestuurders

De bestuursleden alsmede de leden van het Verantwoordingsorgaan zijn onbezoldigd, voor zover in dienst van EY. Inzake de beloning van bestuurders als vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden, voor zover uit dienst, wordt verwezen naar toelichting [18] Pensioenuitvoerings- en administratiekosten. Er zijn geen leningen verstrekt aan, noch vorderingen op bestuurders. De bestuurders nemen deel aan de pensioenregeling van het fonds op basis van voorwaarden in het Pensioenreglement.

Transacties met de werkgever

SPEY heeft een uitvoeringsovereenkomst afgesloten met de werkgever ten aanzien van de uitvoering van het Pensioenreglement. Een beschrijving op hoofdpunten van de Uitvoeringsovereenkomst is opgenomen in het bestuursverslag. De werkgever draagt geheel de Pensioenuitvoerings- en administratiekosten. Uitsluitend de beleggingskosten (kosten vermogensbeheer) worden gedragen door het Pensioenfonds.

Risico's uit hoofde van waardeoverdrachten

Het risico bij financiële afwikkeling van waardeoverdrachten is het risico dat het bij SPEY gefinancierde deel van de aanspraken lager is dan de op grond van de wettelijke regels vastgestelde overdrachtswaarde waardoor SPEY het verschil moet bijbetalen.

Steeds als een werknemer van baan wisselt, kan hij besluiten tot het doen van een waardeoverdracht. De pensioenregelgeving kent hiervoor procedure- en rekenregels. Onderdeel van de rekenregels is de rekenrente. Doordat deze rekenrente jaarlijks wijzigt, kunnen de financiële gevolgen van de afwikkeling van waardeoverdrachten voor SPEY ieder jaar anders zijn. Het Bestuur is zich bewust van dit risico, doch is van mening dat er momenteel geen realistische instrumenten zijn om het af te dekken. Er is geen voorziening opgenomen omdat het risico niet op betrouwbare wijze te kwantificeren is.

3.4.3 Toelichting op de staat van baten en lasten

Premiebijdragen (9)

	2015	2014
De samenstelling van deze post is als volgt:		
Premie van de werkgever	27.118	25.500
Vrijgevallen plusgeldten vroegpensioen	2.060	1.517
Totaal	29.178	27.017

De kostendekkende en feitelijke premie is als volgt opgebouwd:

Coming service opbouw (netto)	18.302	17.675
Risicopremies partnerpensioen	885	995
Opslag excassokosten	288	280
Risicopremies premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	873	849
Administratiekosten	1.211	1.149
(M)VEV-opslag	203	198
Totaal kostendekkende premie	21.762	21.146
Beschikbaar voor het dragen van risico's	5.356	4.354
Totaal feitelijke premie	27.118	25.500

SPEY maakt geen gebruik van de gedempte premie, zoals bedoeld in artikel 128, tweede lid Pensioenwet. Het is een verzekerd pensioenfonds toegestaan om de premie die met de verzekeraar is overeengekomen, te beschouwen als het onderdeel van de kostendekkende premie dat actuariael nodig is in verband met de aangroei van verplichtingen. Deze premie bedraagt voor SPEY ongeveer € 21,8 miljoen (inclusief een opslag voor het eigen vermogen en de uitvoeringskosten). De feitelijke premie, zoals bedoeld in artikel 129 van de Pensioenwet bedraagt € 27,1 miljoen. De feitelijke premie is hoger dan deze kostendekkende premie, waardoor er geen sprake is van premiekorting.

Beleggingsresultaten risico Pensioenfonds (10)

De samenstelling van deze post in 2015 is als volgt:

	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedaandelen	889	-14	875
Aandelen	4.579	-104	4.475
Vastrentende waarden	-1.160	-271	-1.431
Overige beleggingen	-6	-52	-58
Liquiditeiten	82	-	82
Totaal	4.384	-441	3.943

De samenstelling van deze post in 2014 is als volgt:

	Indirecte beleggings- opbrengsten	Kosten van vermogens- beheer	Totaal
Vastgoedaandelen	2.236	-18	2.218
Aandelen	7.642	-66	7.576
Vastrentende waarden	8.413	-219	8.194
Overige beleggingen	33	-74	-41
Liquiditeiten	2	-	2
Totaal	18.326	-377	17.949

De beleggingsopbrengsten betreffen alleen indirecte beleggingsopbrengsten. Onder de indirecte beleggingsopbrengsten worden verstaan de gerealiseerde en ongerealiseerde waardewijzigingen. De kosten van het vermogensbeheer (kosten van beheer (LKR) en transactiekosten binnen de beleggingsfondsen) zijn verrekend met de desbetreffende indirecte beleggingsopbrengsten, behoudens de service kosten voor Mijn Pensioen van NNIP.

Pensioenuitkeringen verzekering (11)

	2015	2014
De specificatie van de pensioenuitkeringen is als volgt:		
Vroegpensioen	2.651	2.629
Ouderdompensioen	13.770	13.073
Partner- en wezenpensioen	3.773	3.515
Afkoop kleine pensioenen	93	107
Totaal	20.287	19.324

Overige baten (12)

	2015	2014
De samenstelling van deze post is als volgt:		
Bate uit hoofde van overlijden zonder nabestaanden	6	-
Intrestbaten	311	42
Overige baten	250	232
Totaal	567	274

De vordering op Aegon is in 2015 afgewikkeld. De over de vordering ontvangen intrest ter hoogte van circa € 0,3 miljoen is opgenomen onder de Intrestbaten.

Betaalde premies verzekering (13)

	2015	2014
Premies verzekering	20.857	20.293
Koopsom indexatie	4.658	4.527
Koopsommen inzake vroegpensioen	2.031	1.492
Overige koopsommen	3	-243
Totaal	27.549	26.069

Pensioenuitkeringen (14)

Voor een specificatie van deze post verwijzen we naar de post Pensioenuitkeringen verzekering (11).

Mutatie technische voorzieningen voor rekening fonds (15)

	2015	2014
Toevoeging pensioenopbouw	23.800	17.796
Indexatie en overige toeslagen	3.817	3.917
Rentetoevoeging	1.633	3.120
Onttrekking voor pensioenuitkeringen	-20.353	-19.134
Beëindiging driemaandsmiddeling per 1-1-2015	52.120	-
Wijziging UFR per 15-7-2015	44.376	-
Wijziging markttrente	-8.937	190.266
Wijziging uit hoofde van overdracht van rechten	-23	-1.875
Wijziging uit hoofde van levenskansen	-	4.108
Overige mutaties	2.559	-830
Waardewijziging verzekeringsdeel technische voorzieningen	98.992	197.368
	-98.992	-197.368

Voor een nadere toelichting zie Technische voorzieningen (6).

Mutatie overige technische voorzieningen (16)

Conform het bestuursbesluit van 25 september 2015 is er onder de overige technische voorziening een additionele kostenvoorziening (in geval van liquidatie) opgenomen van € 1,0 miljoen.

Saldo overdrachten van rechten (17)

	2015	2014
<i>Inkomende waardeoverdrachten:</i>		
Ontvangen remises	-1.518	-1.703
Koopsommen	1.530	1.801
	12	98
<i>Uitgaande waardeoverdrachten:</i>		
Betaalde remises	1.792	3.581
Afkopen	-1.660	-3.228
	132	353
Totaal	144	451

Pensioenuitvoerings- en administratiekosten (18)

De Pensioenuitvoerings- en administratiekosten bestaan uit de administratie- en excassokosten verzekeraar en uit de pensioenuitvoeringskosten (zie ook het jaarverslag paragraaf 2.4.6 uitvoeringskosten).

De administratie- en excassokosten maken onderdeel uit van de onder (13) verantwoorde betaalde premies verzekering. Uitgaande van een premiebedrag van € 27,5 miljoen bedragen deze kosten over 2015 ongeveer € 1,1 miljoen (2014: 1,0 miljoen).

De pensioenuitvoeringskosten¹⁶ zijn in onderstaande tabel weergegeven:

	2015	2014
Personeelskosten	326	323
Kosten Pensioenbureau	102	89
Juridisch advies	101	88
Kosten toezichthouders	69	67
Vergoedingen Bestuur en Verantwoordingsorgaan	12	9
Accountants- en actuariële kosten	85	70
Communicatie	30	-
Opleidingskosten Bestuur	13	-
Kosten intern toezicht	13	6
Overig	11	14
	762	666
Totaal	762	666
Waarvan direct voldaan door de werkgever	-431	-337
	331	329
Opgenomen onder Pensioenuitvoerings- en administratiekosten	331	329

¹⁶ In deze tabel zijn de rechtstreeks aan het Pensioenbureau doorbelaste kosten opgenomen.

De bestuursleden alsmede de leden van het Verantwoordingsorgaan zijn onbezoldigd, voor zover in dienst van EY. De vergoeding voor de vertegenwoordigers van de pensioengerechtigden bedraagt voor zover uit dienst € 8.000 (Bestuur) en € 3.900 (Verantwoordingsorgaan). Bij het Pensioenbureau werken vijf medewerkers (4,1 FTE).

De accountants- en actuariële kosten bedragen circa € 85K (2014: € 70K). De samenstelling van deze kosten is in onderstaande tabel weergegeven.

	2015	2014
<i>Accountantskosten:</i>		
Controle jaarrekening	24	23
<i>Actuariële kosten:</i>		
Opstellen actuariel verslag en overige actuariële werkzaamheden	37	32
Certificering actuariel verslag	14	14
Haalbaarheidstoets	10	-
Totaal	85	70

Personeel

SPEY heeft 4,1 FTE in dienst (2014: 4,1 FTE). De personeelskosten zijn uit te splitsen in:

	2015	2014
Salaris	163	160
Sociale lasten	40	41
Belasting	88	84
Pensioen	34	33
Overig	1	2
Totaal	326	320

3.4.4 Vermogenseisen

Een van de principes waarop het toezicht op de financiële positie en het financiële beleid van pensioenfondsen en verzekeringsmaatschappijen stoelt, is dat de omvang van het vermogen in lijn is met de mate waarin SPEY risico loopt.

Pensioenfondsen dienen te beschikken over een MVEV. Indien een pensioenfonds niet beschikt over het MVEV spreken we van dekkingstekort en dient een zogenaamd kortetermijnherstelplan te worden ingediend bij DNB.

Het MVEV kent componenten voor drie soorten risico's:

1. Verzekeringstechnisch risico: aangezien volledig verzekerde pensioenfondsen per definitie geen negatief verzekeringstechnisch risico's lopen, is deze component voor hen nihil.
2. Beleggingsrisico tegenover de technische voorzieningen: volledig verzekerde fondsen lopen per definitie ook geen beleggingsrisico tegenover hun technische voorzieningen. Wel houdt SPEY assets aan boven het bedrag dat nodig is tegenover de technische voorzieningen, maar voor deze 'free surplus assets' gelden geen vermogenseisen.
3. Kostenrisico: een volledig verzekerd pensioenfonds loopt wel kostenrisico. Deze component is daarom de enige component van het MVEV die van toepassing is.

Het kostenrisico vloeit voort uit artikel 17 van de Europese pensioenrichtlijn (richtlijn 2003/41/EG). Dit betekent dat verzekerde pensioenfondsen in alle gevallen een buffer van beperkte omvang moeten aanhouden van circa 1% van de technische voorzieningen, hetgeen neerkomt op een minimale dekkinggraad van 101%. Met betrekking tot de PBR geldt dat het beleggingsrisico bij de deelnemers ligt, en derhalve niet bij de verzekeraar. Volgens het Besluit FTK dient voor deze PBR een MVEV aangehouden te worden ter grootte van 1% van de technische voorziening voor risico deelnemers.

Per saldo is het MVEV van SPEY per 31 december 2015 gelijk aan € 11,55 miljoen, ofwel 1,04% van de technische voorzieningen.

Naast het MVEV geldt nog een vermogenseis: het VEV. Indien een pensioenfonds niet beschikt over het VEV spreken we van een reservetekort en dient een zogenaamd langetermijnherstelplan te worden ingediend bij DNB. Het VEV is gedefinieerd als het eigen vermogen waarbij met 97,5 procent zekerheid wordt gegarandeerd dat het pensioenfonds over een periode van één jaar tenminste over waarden beschikt ter hoogte van de verplichtingen. Voor volledig verzekerde pensioenfondsen, die alle verzekeringstechnische en alle beleggingsrisico's tegenover hun verplichtingen hebben overgedragen aan de verzekeraar, is alleen het kredietrisico relevant.

Verzekerde pensioenfondsen hoeven geen rekening te houden met het kredietrisico op de verzekeraar bij:

- de berekening van het VEV en
- de berekening van de waarde van de vordering van het pensioenfonds op de verzekeraar. De vordering hoeft niet te worden verlaagd vanwege het kredietrisico van de verzekeraar.

Aan deelnemers van verzekerde pensioenfondsen worden dezelfde zekerheidswaarborgen geboden als aan deelnemers van direct verzekerde regelingen, waarbij de werkgever de regeling rechtstreeks heeft ondergebracht bij de verzekeraar.

Ultimo 2015 is geen sprake van dekkingstekort noch van reservetekort.

Den Haag, 10 juni 2016

Het Bestuur

namens werkgevers

namens deelnemers

N.G. de Jager, voorzitter

E. Wierenga, secretaris

J.C. Besters, penningmeester

E.J. Appel

E. Haring

namens pensioengerechtigden
H.P. Koekkoek

4 Overige gegevens

4.1 *Bestemming saldo baten en lasten*

Het Bestuur heeft overeenkomstig de Statuten en met inachtneming van de bepalingen in het verzekeringscontract besloten het saldo van baten en lasten toe te voegen aan de Algemene Reserve.

4.2 *Gebeurtenissen na balansdatum*

Indexatie

In maart 2016 heeft het Bestuur besloten een indexatie toe te kennen per 1 januari 2016 van 0,11%. De koopsom ter financiering bedraagt ongeveer € 1,3 miljoen.

4.3 *Verslag Verantwoordingsorgaan*

Het Bestuur van het pensioenfonds legt verantwoording af aan het Verantwoordingsorgaan over het beleid en de wijze waarop het is uitgevoerd. Het Verantwoordingsorgaan is bevoegd jaarlijks een oordeel te geven over het handelen van het Bestuur aan de hand van het jaarverslag, de jaarrekening en andere informatie, waaronder de bevindingen van het intern toezicht, het door het Bestuur uitgevoerde beleid over 2015 en beleidskeuzes die op de toekomst betrekking hebben.

Het Verantwoordingsorgaan bestaat uit vier leden, twee namens de werknemers, één namens de gepensioneerden en één namens de werkgever. In het Verantwoordingsorgaan zijn de deelnemers en de pensioengerechtigden evenredig op basis van onderlinge getalsverhoudingen vertegenwoordigd. De leden van het Verantwoordingsorgaan vormen op deze wijze een zo evenwichtig mogelijke afspiegeling van de betreffende geleding. In het verslagjaar is Eduard Eijsackers, vertegenwoordiger van de gepensioneerden, na de statutair maximale zittingstermijn afgetreden en opgevolgd door Thieu Ramaekers. Wij zijn Eduard Eijsackers veel dank verschuldigd voor zijn jarenlange inzet voor het Pensioenfonds.

Om tot een oordeel te kunnen komen heeft het Verantwoordingsorgaan in het verslagjaar drie keer overleg gehad met het Bestuur en is het betrokken geweest bij de bespreking van onder meer het jaarverslag, de jaarrekening, het actuariel verslag, de verklaring van de certificerend actuaris, de controleverklaring en het accountantsverslag in het bijzijn van de accountant, de adviserend actuaris en de certificerend actuaris. Ook heeft het Verantwoordingsorgaan het verslag van de Visitatiecommissie besproken met het Bestuur en de Visitatiecommissie.

In het periodieke overleg tussen het Bestuur en het Verantwoordingsorgaan zijn in het huidige verslagjaar daarnaast de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Strategie van het fonds
- Verzekeringsovereenkomst met Aegon
- Indexatiebeleid en de impact van het nieuw Financieel Toetsingskader
- Beleggingsbeleid van de Algemene Reserve
- Kostentransparantie
- Communicatiebeleid, waaronder de nieuwe website
- Beloningsbeleid

Het Verantwoordingsorgaan stelt vast dat het Bestuur vanuit een proactieve houding verantwoording heeft afgelegd aan het Verantwoordingsorgaan. Daarbij constateert het Verantwoordingsorgaan geen wezenlijke verschillen van inzicht met het Bestuur ten aanzien van het gevoerde beleid. De besprekingen met het Bestuur zijn constructief en vinden plaats in open sfeer. Tegen de achtergrond van de turbulentie in pensioenland, was mede door de lopende herverzekering sprake van een relatief rustig jaar, waarin de financiële positie op een bevredigend niveau gehandhaafd kon worden.

Het Verantwoordingsorgaan heeft waardering voor de wijze waarop door het Bestuur een evenwichtig beleid is gevoerd en komt zowel zelfstandig als met inachtneming van de bevindingen van de Visitatiecommissie, tot de conclusie dat het Bestuur van het Pensioenfonds haar taken in het jaar 2015 op een adequate wijze en zorgvuldig heeft uitgevoerd.

Den Haag, 10 juni 2016

Het Verantwoordingsorgaan

Mw. H. Elgersma (namens werknemers, voorzitter)

Dhr. H. Strating (namens werknemers)

Dhr. M.W. Ramaekers (namens gepensioneerden)

Dhr. C.H.M. Walschot (namens werkgever)

Reactie Bestuur

Het Bestuur bedankt de leden van het Verantwoordingsorgaan voor de constructieve samenwerking.

4.4 Verslag Visitatiecommissie

Deze rapportage bevat de bevindingen van de Visitatiecommissie (hierna: VC) naar aanleiding van haar onderzoek naar het functioneren van het Bestuur van de Stichting Pensioenfonds Ernst & Young (hierna: SPEY of het fonds) over de periode vierde kwartaal 2014 tot het vierde kwartaal 2015. De taak van VC bestaat uit het toezicht houden op het beleid van het Bestuur van het fonds, op de algemene gang van zaken in het fonds en het toezien op adequate risicobeheersing en evenwichtige belangenafweging door het Bestuur. Daarnaast heeft het Bestuur de VC gevraagd om in 2015 een visitatie uit te voeren op een specifiek onderwerp, namelijk de implementatie van het nieuw Financieel Toetsingskader. De VC volgt bij het uitvoeren van haar rol de toezichtcode van de Vereniging Intern Toezichthouders Pensioensector (hierna: VITP).

Algemeen oordeel

De VC is van oordeel dat het Bestuur gedurende de visitatieperiode op een adequate wijze aandacht heeft besteed aan het beleid, de algemene gang van zaken in het fonds, zorg gedragen heeft voor doeltreffende risicobeheersing, en dat evenwichtige belangenweging heeft plaatsgevonden. Het Bestuur is in voldoende mate 'in control'.

De belangrijkste waarnemingen en aanbevelingen

Functioneren governance

De VC heeft vastgesteld dat, met uitzondering van de commissies, alle organen statutair verankerd zijn. Voor de commissies heeft het fonds wel reglementen opgesteld die up-to-date zijn. De VC is van oordeel dat het reglement van de VC aanpassing behoeft om dit reglement in overeenstemming te brengen met de gang van zaken en daarin op te nemen dat de VC tevens het recht heeft op overleg met alle organen van het fonds, het pensioenbureau, de externe adviseurs en andere stakeholders van het fonds. De mandatering aan de communicatiecommissie dient nog geregeld te worden.

De VC is van oordeel dat de organen naar behoren functioneren, dat er op een constructieve wijze met elkaar wordt gediscussieerd om tot een advies of besluit te komen. De VC ziet geen aanwijzingen dat het gekozen bestuursmodel niet passend zou zijn of niet goed zou functioneren.

Functioneren Bestuur

De VC is van oordeel dat het Bestuur regelmatig bijeenkomt en dat de bestuursvergaderingen adequaat worden voorbereid. De vergaderstukken worden redelijk tijdig ter beschikking gesteld en zijn van een goede kwaliteit. De VC mist in de voorleggers en in de notulen de vastlegging van de voor- en nadelen, inclusief de belangenafweging die het Bestuur in aanmerking neemt bij de besluitvorming. De besproken onderwerpen sluiten aan bij de pensioenactualiteiten en komen tijdig aan bod.

De VC heeft vastgesteld dat de opkomst bij de bestuursvergaderingen over het algemeen goed is en dat alle bestuursleden deelnemen aan de discussie binnen het Bestuur en dat de voorzitter de vergadering adequaat leidt. De deskundigheid is goed op peil, zodat de discussie op een voldoende hoog niveau gevoerd kan worden. De onderlinge verhouding tussen de bestuursleden is goed, de leden gaan respectvol met elkaar om en luisteren naar elkaars argumenten. De actiepunten worden over het algemeen voortvarend afgehandeld.

Het beleid van het Bestuur

De VC concludeert dat de missie en risicohouding van het fonds helder en actueel zijn gedefinieerd, in overeenstemming met het nieuw Financieel Toetsingskader. Ook de strategie ter realisatie van de missie is goed vastgelegd, waarbij de asset mix jaarlijks wordt herijkt en de risico's bij iedere bestuursvergadering aan de orde gesteld worden. Het fonds beschouwt het risico op Aegon als het tweede (eerste is het indexatierisico) belangrijkste niet afgedekte risico. De VC vraagt zich af of er geen mogelijkheden zijn om dit risico te verkleinen door in een nieuw te sluiten contract met Aegon afspraken op te nemen ingeval de rating van Aegon bepaalde grenzen passeert.

NN IP presenteert periodiek een asset mix advies voor de korte en de lange termijn. Daarnaast constateert de VC dat het fonds zich voor het maatschappelijk verantwoord beleggen verlaat op fondsen met een ESG-beleid en niet zelf een ESG-beleid formuleert. Daar men vrijwel uitsluitend in fondsen belegt, is dit wel een praktische oplossing.

Algemene gang van zaken in het fonds

Het oordeel van de VC is dat het Bestuur 'in control' is. Naast het feit dat het Bestuur adequaat aan de slag is gegaan met de aanbevelingen van de vorige visitatie, blijkt dat het Bestuur volop bezig is met de aanpassingen zoals voorzien onder de nieuwe wet- en regelgeving.

Daar het Bestuur verantwoordelijk is voor het beleggingsbeleid, inclusief de te nemen tactische bets, is de VC van oordeel dat een goede rapportage omtrent de resultaten van de tactische bets en inzicht in de regio- en sector bets van belang is. Voor het vierde kwartaal heeft het Bestuur de beleggingsrapportage op de actielijst staan, waarin een en ander ongetwijfeld geregeld gaat worden. Tevens is het van belang om de selectiecriteria voor fondsen/managers selectie en de exit criteria vooraf vast te leggen. Nu de beleggingsbeginselen door het Bestuur zijn vastgesteld, zijn deze criteria eenvoudig te formuleren.

De VC mist uitgewerkt uitbestedingsbeleid. Ook is er geen beleidsplan/jaarplanning. Tevens heeft de VC geen vastlegging van het beloningsbeleid aangetroffen bij de ter beschikking gestelde documenten.

Adequate risicobeheersing en administratieve organisatie

De VC is van oordeel dat het fonds de risicobeheersing en administratieve organisatie goed op orde heeft. Het fonds heeft de mogelijkheid om bij een naderende beurscrash de portefeuille te kunnen "derisken". Het voorspellen van de beurs is naar het inzicht van de VC niet goed mogelijk. Wel kan de VC zich voorstellen dat er omstandigheden kunnen zijn waarin je het risico van de portefeuille fors terug wilt brengen.

Evenwichtige belangenafweging

Ondanks dat de VC geen aanleiding ziet om te twijfelen of het Bestuur de belangen van de belanghebbenden bij het fonds evenwichtig afweegt, is de VC van oordeel dat de evenwichtige belangenafweging bij het fonds nog niet voldoende is ingebed in de vastlegging van de besluitvorming.

Communicatie

De VC is van oordeel dat de informatie over de wijziging van de pensioenregeling pas laat is verstrekt aan de deelnemers. De informatie die het fonds op de website heeft geplaatst kan uitgebreider, met name voor wat betreft de documenten en informatie verstrekt vanuit het Bestuur. In de komende periode zal het fonds zijn communicatie nog moeten aanpassen aan de Wet Pensioencommunicatie. De VC is van oordeel dat dan tevens de evaluatie van de nieuw vorm gegeven communicatie ingepland dient te worden.

Naleving Code Pensioenfondsen

De VC is van oordeel dat het Bestuur de voorgenomen naleving van de openstaande normen uit de Code Pensioenfondsen nog afgerond dient te worden.

Cultuur en gedrag

De VC is van oordeel dat het Bestuur een deskundig team vormt. Op basis van de gesprekken die de VC heeft gevoerd, heeft zij de indruk dat het Bestuur goed en efficiënt samenwerkt en op een respectvolle manier met elkaar omgaat. Hoewel de VC de indruk heeft dat de stem van de voorzitter op basis van zijn kennis en ervaring zwaar weegt, laat de voorzitter bij discussies voldoende ruimte aan zijn medebestuurders om gezamenlijk tot een beslissing te komen.

Implementatie nieuw Financieel Toetsingskader

Het VC is van oordeel dat het fonds de implementatie van het nieuw Financieel Toetsingskader voortvarend ter hand heeft genomen en de vereisten goed op orde heeft.

Opvolging van eerdere aanbevelingen van het interne toezicht

De VC concludeert dat de aanbevelingen serieus zijn opgepakt door het Bestuur, waarbij het bestuur gemotiveerd heeft aangegeven twee aanbevelingen niet op te volgen. Twee aanbevelingen staan nog als actiepunten open voor het vierde kwartaal 2015.

Tot slot

De VC heeft vertrouwen in de opvolging door het Bestuur van de aanbevelingen en ziet uit naar verdere samenwerking met het Bestuur. De VC is te allen tijde bereid met het Bestuur en met het VO te overleggen over haar bevindingen, oordelen en aanbevelingen.

De visitatiecommissie:

Mw. mr. M. Meijer-Zaalberg (voorzitter)

Dhr. drs. A.A. van Hienen

Dhr. C.D.A. Verbeek

31 maart 2016

Reactie Bestuur

Met betrekking tot de opmerking van het VC dat twee aanbevelingen niet worden opgevolgd het volgende.

Aanbeveling VC

Het Uniform Pensioenoverzicht (UPO) van SPEY wordt op papier van Aegon verstrekt met de vermelding dat SPEY de pensioenuitvoerder is. Belanghebbenden hebben pensioenaanspraken en -rechten ten aanzien van SPEY en dat zou dan ook moeten blijken uit de communicatie over deze pensioenaanspraken en -rechten. De VC beveelt het Bestuur aan om met Aegon te overleggen op welke wijze zij daaraan invulling kunnen geven.

Reactie Bestuur

Vanuit SPEY ontvangen de deelnemers alle communicatie-uitingen op briefpapier van SPEY. Uit het UPO blijkt dat hun aanspraken en rechten bij Aegon zijn verzekerd. Dat geeft een goed beeld van de werkelijkheid. Het Bestuur acht het niet nodig om van Aegon te verlangen om de UPO-verzending anders in te richten door SPEY apart te versturen (op het briefpapier van SPEY).

Aanbeveling VC

De VC beveelt het Bestuur aan samen met het Pensioenbureau in het kader van de update van de website, aandacht te besteden aan het verder informeren van de deelnemers en meer specifiek over actuele thema's. Tevens beveelt de VC het Bestuur aan om na deze informatieronde over tot gaan tot evaluatie van de communicatie.

Reactie Bestuur

Deze aanbeveling is in 2015 nog niet opgevolgd door het Bestuur, maar nu de nieuwe website live is, zal een 1-meting plaats vinden in de loop van 2016.

Wij danken de leden van de Visitatiecommissie voor de visitatie die zij eind 2015 hebben uitgevoerd. De verschillende aanbevelingen zijn besproken in de bestuursvergadering van 14 maart 2016. De hieruit voortkomende actiepunten zijn benoemd en opgenomen in de actielijst van het Bestuur.

4.5 Actuariële verklaring

Empower Results®

Actuariële verklaring

Opdracht

Door Stichting Pensioenfonds Ernst & Young te Rotterdam is aan Aon Hewitt Nederland cv de opdracht verleend tot het afgeven van een actuariële verklaring als bedoeld in de Pensioenwet over het boekjaar 2015.

Onafhankelijkheid

Als waarmerkend actuaris ben ik onafhankelijk van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young, zoals vereist conform artikel 148 van de Pensioenwet. Ik verricht geen andere werkzaamheden voor het pensioenfonds. Omdat Aon Hewitt Nederland cv beschikt over een door de toezichthouder goedgekeurde gedragscode, is het toegestaan dat andere actuarissen en deskundigen aangesloten bij Aon Hewitt Nederland cv wel andere werkzaamheden verrichten voor het pensioenfonds.

Gegevens

De gegevens waarop mijn onderzoek is gebaseerd, zijn verstrekt door en tot stand gekomen onder de verantwoordelijkheid van het bestuur van het pensioenfonds.

Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie heb ik mij gebaseerd op de financiële gegevens die ten grondslag liggen aan de jaarrekening.

Afstemming accountant

Op basis van de door mij en de accountant gehanteerde Handreiking heeft afstemming plaatsgevonden over de werkzaamheden en de verwachtingen bij de controle van het boekjaar. Voor de toetsing van de technische voorzieningen en voor de beoordeling van de vermogenspositie als geheel heb ik de materialiteit bepaald EUR 13.386. Met de accountant ben ik overeengekomen om geconstateerde afwijkingen boven EUR 401 te rapporteren. Deze afspraken zijn vastgelegd en de uitkomsten van mijn bevindingen zijn met de accountant besproken.

Ik heb voorts gebruik gemaakt van de door de accountant in het kader van de jaarrekeningcontrole onderzochte basisgegevens. De accountant van het pensioenfonds heeft mij geïnformeerd over zijn bevindingen ten aanzien van de betrouwbaarheid (materieële juistheid en volledigheid) van de basisgegevens en de overige uitgangspunten die voor mijn oordeel van belang zijn.

Werkzaamheden

Ter uitvoering van de opdracht heb ik, conform mijn wettelijke verantwoordelijkheid zoals beschreven in artikel 147 van de Pensioenwet, onderzocht of is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De door het pensioenfonds verstrekte basisgegevens zijn zodanig dat ik die gegevens als uitgangspunt van de door mij beoordeelde berekeningen heb aanvaard.

Als onderdeel van de werkzaamheden voor de opdracht heb ik onder meer onderzocht of:

- de technische voorzieningen, het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen toereikend zijn vastgesteld;
- de kostendekkende premie voldoet aan de gestelde wettelijke vereisten;
- het beleggingsbeleid in overeenstemming is met de prudent-personregel.

Voorts heb ik mij een oordeel gevormd over de vermogenspositie van het pensioenfonds. Daarbij heb ik mij gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen en is mede het financieel beleid van het pensioenfonds in aanmerking genomen.

Mijn onderzoek heb ik zodanig uitgevoerd, dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de resultaten geen onjuistheden van materieel belang bevatten.

De beschreven werkzaamheden en de uitvoering daarvan zijn in overeenstemming met de binnen het Koninklijk Actuarieel Genootschap geldende normen en gebruiken, en vormen naar mijn mening een deugdelijke grondslag voor mijn oordeel.

Oordeel

Ik heb geconstateerd dat de verplichtingen van het pensioenfonds volledig zijn herverzekerd door middel van een garantiecontract en dit betrokken in mijn oordeel.

De technische voorzieningen zijn, overeenkomstig de beschreven berekeningsregels en uitgangspunten, als geheel gezien, toereikend vastgesteld.

Het eigen vermogen van het pensioenfonds is op de balansdatum ten minste gelijk aan het wettelijk vereist eigen vermogen.

Gemeten naar de wettelijke maatstaf is ten aanzien van de verplichtingen, aangegaan tot balansdatum, sprake van een toereikende solvabiliteit.

Met inachtneming van het voorafgaande heb ik mij ervan overtuigd dat is voldaan aan de artikelen 126 tot en met 140 van de Pensioenwet. De kostendekkende premie is vastgesteld op basis van de in 2015 geldende wet- en regelgeving.

De beleidsdekkingsgraad van het pensioenfonds op balansdatum ten minste gelijk aan de dekkingsgraad bij het vereist eigen vermogen.

Mijn oordeel over de vermogenspositie van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young is gebaseerd op de tot en met balansdatum aangegane verplichtingen en de op dat moment aanwezige middelen. De vermogenspositie is naar mijn mening voldoende. Daarbij is in aanmerking genomen dat de mogelijkheden tot het realiseren van de beoogde toeslagen beperkt zijn.

Eindhoven, 10 juni 2016

w.g.

Ir. M.J.M. Pernot AAG
verbonden aan Aon Hewitt Nederland cv

4.6 *Controleverklaring*

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan het bestuur van
Stichting Pensioenfonds Ernst & Young,
Rotterdam

VERKLARING OVER DE JAARREKENING 2015

ONS OORDEEL

Wij hebben de jaarrekening 2015 van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young (hierna ook "het pensioenfonds") statutair gevestigd te Rotterdam gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Stichting Pensioenfonds Ernst & Young op 31 december 2015 en van het resultaat over het boekjaar 2015 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2015;
2. de staat van baten en lasten over het boekjaar 2015; en
3. de toelichting met een overzicht van de belangrijke grondslagen voor financiële verslaggeving en overige toelichtingen.

DE BASIS VOOR ONS OORDEEL

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van het pensioenfonds zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA). Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

MATERIALITEIT

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Op basis van onze professionele oordeelsvorming hebben wij de materialiteit voor de jaarrekening als geheel bepaald op € 13,4 miljoen. De materialiteit is vastgesteld op basis van een percentage van 1% van het balanstotaal, aangezien dit totaal het voor pensioenen beschikbare vermogen representeert rekening houdend met de financiële positie van het pensioenfonds uitgedrukt in de (beleids)dekkingsgraad. Wij houden ook rekening met afwijkingen en/of mogelijke afwijkingen die naar onze mening voor de gebruikers van de jaarrekening om kwalitatieve redenen materieel zijn. Wij zijn met het bestuur overeengekomen dat wij aan het bestuur en de organen belast met governance tijdens onze controle geconstateerde afwijkingen boven € 0,4 miljoen rapporteren, alsmede kleinere afwijkingen die naar onze mening om kwalitatieve redenen relevant zijn.

DE KERNPUNTEN VAN ONZE CONTROLE

In de kernpunten van onze controle beschrijven wij zaken die naar ons professionele oordeel het meest belangrijk waren tijdens onze controle van de jaarrekening. De kernpunten van onze controle hebben wij met het bestuur gecommuniceerd, maar vormen geen volledige weergave van alles wat is besproken.

Wij hebben onze controlewerkzaamheden met betrekking tot deze kernpunten bepaald in het kader van de jaarrekeningcontrole als geheel. Onze bevindingen ten aanzien van de individuele kernpunten moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen over deze kernpunten.

WAARDERING VAN DE TECHNISCHE VOORZIENINGEN

De technische voorzieningen, bestaande uit de voorziening pensioenverplichtingen voor risico pensioenfonds en de overige technische voorzieningen, zijn gevormd ter dekking van de belangrijkste verplichtingen van het pensioenfonds. De waarderingsgrondslagen die van toepassing zijn voor de technische voorzieningen, waaronder de belangrijkste door het fonds gehanteerde (actuariële) veronderstellingen en schattingselementen zoals de gehanteerde rentetermijnstructuur en de hoogte van de kostenvoorziening, zijn toegelicht in de jaarrekening onder "grondslagen van waardering" op pagina 50 van de jaarrekening.

Bij de vaststelling van de adequate waardering van de technische voorzieningen, waaronder de toereikendheid van deze voorzieningen, hebben wij gebruik gemaakt van de uitkomsten van de werkzaamheden van de certificerend actuaris. De certificerend actuaris onderzoekt onder meer de toereikendheid van de technische voorzieningen en de naleving van een aantal specifieke wettelijke bepalingen. Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel over de jaarrekening als geheel, hebben wij met de certificerend actuaris op diverse momenten gesproken over de wederzijdse risico-analyse, planning, werkzaamheden en de uitkomsten daarvan.

Tevens zijn wij nagegaan dat de:

- administratieve basisgegevens van deelnemers, slapers en pensioengerechtigden die door de certificerende actuaire zijn gehanteerd bij het certificeren van de actuariële berekening van de technische voorziening voor pensioenverplichtingen, in alle van materieel zijnde aspecten juist en volledig en in overeenstemming met de pensioenregeling zijn opgesteld;
- toegepaste methodiek ter bepaling van de technische voorziening aanvaardbaar is, gegeven de karakteristieken van de verzekerde risico's;
- door het bestuur gebruikte aannames en schattingen in overeenstemming zijn met de gekozen actuariële grondslagen, voldoende zijn onderbouwd en juist zijn toegepast;
- interne beheersing met betrekking tot mutatieverwerking in de pensioenadministratie adequaat is en gedurende het boekjaar heeft gewerkt. Het afstemmen met gegevens van externe partijen waaronder de aangesloten werkgevers, maakt deel uit van de interne beheersing.

BEOORDELING VERZEKERINGSOVEREENKOMST

De verplichtingen uit hoofde van de pensioenregeling van het pensioenfonds (ultimo 2015 gewaardeerd op een bedrag van € 1,1 miljard) zijn op basis van een "garantiecontract" ondergebracht bij een verzekeraar. Een dergelijk garantiecontract houdt in dat de met de pensioenverplichtingen voor risico van het pensioenfonds samenhangende verplichtingen en overige risico's zijn overgedragen aan de verzekeraar. Het pensioenfonds heeft derhalve een vordering op de verzekeraar ter grootte van de pensioenverplichtingen. Deze vordering is onder noot 1 van de jaarrekening toegelicht.

Onze werkzaamheden ten aanzien van het verzekeringscontract omvatten onder andere het:

- nagaan van de juistheid van de kwalificatie van de verzekeringsovereenkomst op basis van de overeengekomen voorwaarden;
- afstemmen van de waardering van de vordering op de verzekeraar in overeenstemming met de kwalificatie van de verzekeringsovereenkomst als garantiecontract;
- vaststellen dat de relevante contractuele bepalingen, waaronder de verplichting van het pensioenfonds tot het betalen van premie aan de verzekeraar zijn nagekomen en in de jaarrekening verantwoord.

BESTAAN EN WAARDERING BELEGGINGEN VOOR EIGEN REKENING

Het pensioenfonds heeft haar eigen vermogen van € 176 miljoen per eind 2015 overwegend door middel van participaties in beleggingsfondsen, belegd in aandelen, obligaties, vastgoed en liquiditeiten. De toets van de reële waarde van deze beleggingen is belangrijk voor onze controle.

Ten aanzien van het bestaan en de waardering van de beleggingen omvatten onze controlewerkzaamheden onder andere het:

- beoordelen van de juiste werking van interne beheersingsmaatregelen ten aanzien van vermogensbeheer, waaronder het bestaan en waardering van beleggingen;
- nagaan van de waardering van de beleggingen op marktwaarde, waarbij voor de beleggingsfondsen waarin wordt deelgenomen aan de hand van door een accountant gecontroleerde jaarrekeningen is vastgesteld dat de intrinsieke waarde is gebaseerd op de marktwaarde van de beleggingen die door deze beleggingsfondsen worden aangehouden. Voorzover nodig zijn "backtesting-procedures" uitgevoerd;
- toetsen of de in noot 2 van de jaarrekening opgenomen toelichting op de beleggingen adequaat is, gegeven de van toepassing zijnde verslaggevingsregels.

VOLLEDIGHEID PREMIEBIJDAGEN

De premiebijdragen zijn een belangrijke component van de opbrengsten van het pensioenfonds. De interne beheersing met betrekking tot de bepaling, incasso en verantwoording van de premieopbrengsten is door ons getoetst. De borging van het gebruik van het vastgestelde premiepercentage, de juistheid van de pensioengrondslag per deelnemer hebben daarbij specifiek aandacht gekregen. Tevens zijn wij het intern gelegde verband nagegaan tussen het totaal van de pensioengrondslagen zoals opgegeven door de werkgevers, het vastgestelde premiepercentage en de over het boekjaar verantwoorde premieopbrengsten.

VERANTWOORDELIJKHEDEN VAN HET BESTUUR VOOR DE JAARREKENING

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en het getrouw weergeven van de jaarrekening en voor het opstellen van het bestuursverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of het pensioenfonds in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsels moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om het pensioenfonds te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De organen belast met governance zijn verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van het pensioenfonds.

ONZE VERANTWOORDELIJKHEDEN VOOR DE CONTROLE VAN DE JAARREKENING

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate, maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle fouten en fraude ontdekken.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van het pensioenfonds;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of het pensioenfonds haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een pensioenfonds haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met het bestuur onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Wij bevestigen aan het bestuur dat wij de relevante ethische voorschriften over onafhankelijkheid hebben nageleefd. Wij communiceren ook met het bestuur over alle relaties en andere zaken die redelijkerwijs onze onafhankelijkheid kunnen beïnvloeden en over de daarmee verband houdende maatregelen om onze onafhankelijkheid te waarborgen.

Wij bepalen de kernpunten van onze controle van de jaarrekening op basis van alle zaken die wij met het bestuur hebben besproken. Wij beschrijven deze kernpunten in onze controleverklaring, tenzij dit is verboden door wet- of regelgeving of in buitengewoon zeldzame omstandigheden wanneer het niet vermelden in het belang van het maatschappelijk verkeer is.

VERKLARING BETREFFENDE OVERIGE DOOR WET- OF REGELGEVING GESTELDE VEREISTEN

Verklaring betreffende het verslag van het bestuur en de overige gegevens

Wij vermelden op basis van de wettelijke verplichtingen onder Titel 9 Boek 2 BW (betreffende onze verantwoordelijkheid om te rapporteren over het bestuursverslag en de overige gegevens):

- dat wij geen tekortkomingen hebben geconstateerd naar aanleiding van het onderzoek of het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de door Titel 9 Boek 2 BW vereiste overige gegevens zijn toegevoegd;
- dat het bestuursverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening.

BENOEMING

Wij zijn door het bestuur benoemd als accountant van het pensioenfonds. Ondergetekende treedt op als externe accountant sinds de controle van het boekjaar 2010.

Rotterdam, 10 juni 2016

MAZARS PAARDEKOOPEL HOFFMAN ACCOUNTANTS N.V.

Origineel getekend door: drs. C.A. Hartevelde RA